GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

GŁOS LUDU

CZWARTEK 19 MARCA 1998 ROKU TEL./FAKS (069) 66 07 252 NR 33 ◆ CENA 3,- Kč

Czesi, Polacy i Węgrzy za NATO

BUDAPESZT - Zdecydowana większość obywateli Czech, Polski i Węgier opowiada się za przystąpieniem ich krajów do NATO, mimo dość często wyrażanych obaw, iż może to narazić na szwank ich stosunki z Moskwą - wynika z sondażu instytutu Gallupa, którego rezultaty opublikował węgierski dziennik „Nepszabadsag". Poparcie wstąpienia ich kraju do NATO wyraziło 84 proc. Czechów, 85 proc. Polaków i 80 proc. Węgrów.

Ciąg dalszy na str. 2

▲ *Po dyskusji na forum rozgorzały rozmowy w kuluarach. Od lewej Rudolf Žáček, dyrektor Instytutu Śląskiego w Opawie, poseł Wawrzyniec Fójcik, prezes Rady Polaków, Danuta Branna, członkini tego gremium oraz red. Otylia Tobola.* ▼ *...i przed siedzibą opawskiego teatru, gdzie zgromadzili się bohaterowie debaty.*
Fot. ***MARTYNA RADŁOWSKA-OBRUSNIK***

MIAŁO BYĆ O MNIEJSZOŚCIACH NARODOWYCH, A BYŁO INACZEJ

Romowie znani i mniej znani

OPAWA (mro) - Zamierzenia organizatorów (Fundacji Karty 77 i Fundacji „Vize'97") dotyczące wtorkowego spotkania w Teatrze Śląskim w Opawie pn. „Czy RC jest dosyć duża dla wszystkich?" nie zostały zrealizowane. Dyskusja miała dotyczyć mniejszości narodowych mieszkających w RC, szybko jednak przekształciła się w wymianę poglądów nt. romskiej grupy etnicznej.

Na scenie zasiedli przedstawiciele większości - Jan Šolc z Kancelarii Prezydenta, Jitka Gjuričowa z MSW, Hana Fryštenská i Andrej Sulitka z Urzędu Rady Ministrów, reprezentujący Radę ds. Narodowości, Jiřina Šiklowa z Fundacji Karty 77, poseł do Parlamentu RC Jozef Wagner, Bohumír Šumský, wiceminister szkolnictwa, Viktor Sekyt z międzyresortowej komisji ds. społeczności romskiej, Ladislav Horal z sekretariatu Rady ds. Narodowości, Viktor Dobal z ministerstwa sprawiedliwości oraz przedstawiciel Romów - Stanislav Daniel, doradca rządu, członek Rady ds. Narodowości. Widownię wypełnili przedstawiciele mniejszości - głównie romskiej, siedmioro Polaków i jeden Niemiec - oraz czeskiej większości.

Przedstawiciele polskiej mniejszości, gdy udało się im zabrać głos, zwracali uwagę na istniejące luki w systemie prawnym RC, brak przepisów wykonawczych do Karty Praw i Wolności oraz brak unormowań zabraniających dyskryminacji mniejszości. Członkini Rady Polaków w RC Danuta Branna powiedziała m.in. „Mniejszość przecież nie jest zdolna własnymi siłami wybrać swoich ludzi do organów samorządowych. Może skłonić się ku jakiejś partii politycznej, ale dlatego, że jest mniejszością, nie może w wyborach zwyciężyć ani też być partnerem dla wielkich partii politycznych. Mniejszości dlatego są chronione, że są małe. Proponowana tutaj droga - poczekać do wyborów i „wybarać sobie kogo innego" - nie jest rozwiązaniem dla mniejszości. Od tego mamy państwo, by uświadomiono to sobie, by zapisano w ustawach antydyskryminacyjne normy prawne, by mniejszości w wyniku wyborów nie były marginalizowane więcej niż są".

Wyważone poglądy i próby poszukiwania wyjścia z istniejącej sytuacji zostały zagłuszone przez niemal pyskówki między Romami a „gadżami", Romami z ROI (Romska Inicjatywa Obywatelska) i tymi z innych romskich organizacji i rodzin. Trwały nie kończące się dyskusje o tym, na ile mniejszość romska zagraża bezpieczeństwu większości i na odwrót. Przy czym obie strony przestrzegały przed generalizowaniem.

Pierwsze skrzypce w wymianie poglądów grał Vladimír Levay, przewodniczący Komsji ds. Romów w Opawie, uskarżający się, iż Romom żyje się biednie, prawo jest słabe, urzędnicy ich dyskryminują, a rządowa uchwała z 30. 10. 1997 jest bezprawna, gdyż wspomina o preferowaniu firm romskich przy np. pracach ziemnych - co wytykają mu wszyscy urzędnicy. Dostało się także pracownicy ds. społeczności romskiej w Opawie o nieromskim pochodzeniu. Podobno jej działalność sprowadza się do organizowania zabaw. Stąd wyobrażenie, iż „Cyganie są na zasiłku, a idą sobie dwa razy w roku tańcować za państwowe pieniądze" - jak to ujął Levay.

Zebrani na scenie bronili swoich racji, wykazując, że pracują systematycznie i po obywatelsku, a od Romów nie mają żadnych skarg na piśmie.

Swoistą kropkę nad dysputą postawił poseł Jozef Wagner, mówiąc, iż rzeczywiście nie za bardzo wiadomo - „kto to Rom". Spis powszechny nie określił całości tej grupy, nie wiadomo, jak jest liczebna (padały szacunki od 33 do 250 tys.), jaką ma strukturę socjalną itd.

Ciąg dalszy na str. 2

ZGŁOSZENIA NA STUDIA W POLSCE

Zmiana terminu

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie informuje, iż z przyczyn technicznych termin przyjmowania zgłoszeń na studia wyższe do Polski został przesunięty ze środy **25 marca na piątek 27 marca**.

Kwestionariusze i inne dokumenty przyjmować będzie p.o. konsula generalnego Piotr Szwarc we wcześniej ustalonych godzinach - o godz. 10.00 w dyrekcji Gimnazjum Polskiego w Czeskim Cieszynie, o godz. 14.00 w dyrekcji klas elokowanych GP w Karwinie. **(r)**

RADA MIEJSKA BĘDZIE OCENIAĆ I „SZLIFOWAĆ"

Budżet dopiero za tydzień

JABŁONKÓW (kor) - Ocena gospodarowania miasta w roku ubiegłym, ostateczne „doszlifowanie" projektu tegorocznego budżetu oraz dyskusja nt. trudności lokalowych czeskiej szkoły będą głównymi punktami programu posiedzenia jabłonkowskiej Rady Miejskiej, która zbierze się dzisiaj przed południem w budynku ratusza.

Sekretarz Urzędu Miejskiego Bogusław Kaleta poinformował nas, że członkowie Rady dokonają na razie tylko wstępnej analizy wyników gospodarowania miasta w roku 1997, dokładniejszą oceną zajmie się dopiero przedstawicielstwo miejskie, które zasiadać będzie w przyszły piątek. Wtedy już też będą znane wyniki dogłębnej kontroli finansowej i gospodarczej, którą przeprowadzili w tych dniach pracownicy Urzędu Powiatowego we Frydku-Mistku. Przedstawicielstwo powinno już też za tydzień uchwalić nareszcie budżet (na razie obowiązuje tylko prowizorium budżetowe), do którego projektu wprowadzone zostaną dzisiaj końcowe poprawki.

Ważną sprawą jest też rozwiązanie problemów lokalowych czeskiej szkoły. Dyrekcja szkoły, która należy do największych w powiecie frydecko-misteckim (uczęszcza do niej ok. 1000 dzieci), zwróciła się bowiem do władz miasta z prośbą o przydział dodatkowych pomieszczeń dla jednej klasy oraz świetlicy szkolnej. B. Kaleta, który jest przewodniczącym komisji szkolnej UM, uważa, że szkoła mogłaby wykorzystać lokale w którymś z czeskich przedszkoli, ostateczna decyzja należy jednak do członków Rady.

Rada Miejska omówi też na swoim posiedzeniu projekty rozporządzeń: o zasadach sprzedaży na targowiskach miejskich i w miejscach publicznych, o eksploatacji automatów do gier oraz o możliwościach wykorzystania herbu miasta w materiałach reklamowych.

■ ZE ŚWIATA

■ Parlament estoński 39 głosami - przeciwko 30 i przy 1 wstrzymującym się - przyjął w środę ustawę znoszącą karę śmierci.

■ Słowacja odrzuciła wczoraj krytykę Unii Europejskiej pod adresem rządu Vladimíra Mečiara za amnestię, na mocy której umorzono śledztwa w sprawie uprowadzenia syna prezydenta Michala Kovača juniora oraz w sprawie niedopuszczenia referendum na temat bezpośrednich wyborów prezydenckich.

■ *Deputowany flamandzki Arnold Van Aperen wezwał ministerstwo oświaty Flandrii do wprowadzenia premii dla nauczycieli dojeżdżających do pracy rowerami. W ten sposób - argumentował - przyczyniliby się nie tylko do ochrony środowiska, lecz również dawaliby dobry przykład uczniom.*

BYSTRZYCA NIE ZAPOMINA O KULTURZE

Spotkanie w »Ubot Gallery«

BYSTRZYCA (kor) - Bystrzyckie kino, które w lutym wznowiło swoją działalność po ponad trzyletniej przerwie, służy nie tylko wszystkim miłośnikom czeskiej i światowej kinematografii. W odnowionej sali kinowej, która może pomieścić aż 150 widzów, odbywają się również wszelkie gminne imprezy kulturalne, w tym również te ambitniejsze, które wspólnie z pracownicą kulturalną Urzędu Gminnego organizują członkowie młodej grupy twórczej „Ubot Gallery".

„Ubot Gallery" to trójka młodych ludzi - jej członkami są Petra Kocurowa, trzyńczanin Czesław Walek oraz Zbigniew Czudek z Gródku. Jak powiedział nam Cz. Walek, głównym celem działalności grupy jest prezentacja ciekawych osobistości (no i oczywiście ich twórczości) - nie tylko z Zaolzia, ale i z Czech, Moraw czy Polski, a także wybitnych dzieł znanych twórców filmowych. Np. podczas pierwszego spotkania w bystrzyckim kinie można było obejrzeć spektakle teatralne w wykonaniu hawierzowskiego zespołu „Crepacy" i Masi Śmiarowskiej z Cieszyna, wystawę zdjęć studentki Filii UŚ w Cieszynie Aleksandry Polisiewicz oraz film Jana Švankmajera „Spiklenci slasti".

Drugie spotkanie z „Ubot Gallery" odbędzie się już jutro - w piątek 20 marca. Tym razem zaprezentuje się w bystrzyckim kinie znany przedstawiciel brnieńskiej sceny alternatywnej Petr Váša ze swoim spektaklem „Cirkus, chaos, minaret", wyświetlony zostanie film „Delicatessen" francuskiego reżysera Jeana Jeaneta, a swoje obrazy zaprezentuje absolwent krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych Roman Dziadkiewicz. Spotkanie rozpocznie się o godz. 16.45.

ROZMOWA Z SOŃĄ MOTLOWĄ, DYREKTORKĄ MDDiM W KARWINIE-NOWYM MIEŚCIE

Dom tętniący życiem

■ ■ Pani dyrektor, żyjemy w czasach, które niezbyt sprzyjają propagowaniu działalności oświatowej, zwłaszcza tej masowej. Czym zatem dzisiaj może zainteresować małolatów taka instytucja jak Miejski Dom Dzieci i Młodzieży?

- Trzeba znaleźć sposoby, aby przyciągnąć młodzież, i takie formy działania, które trafią do najmłodszego pokolenia. Toteż musimy uważnie obserwować potrzeby tak sześcio-, jak i piętnastolatków.

■ ■ Niewielkie fundusze na działalność tego typu placówek, to kolejna poważna bariera.

- Proponowane przez nas formy, treści i metody pracy muszą być dostosowane do realiów finansowych, a także do możliwości lokalowych i kadrowych (MDDiM zatrudnia, dla przykładu, 14 pracowników oraz 35 instruktorów). Często z naszego obiektu korzystają inne organizacje społeczne. W ten sposób zdobyte pieniądze przeznaczamy na naszą działalność.

■ ■ Karwiński Dom Dzieci i Młodzieży „sypie" propozycjami jak z przysłowiowego rękawa. Znaczy to, że każde dziecko może realizować i rozwijać tu swoje zamiłowania?

- Czy każde? Na pewno sporo. Prowadzimy zajęcia w trzech grupach - sportowej, technicznej i towarzyskiej. W pierwszej największą popularnością cieszy się kółko strzeleckie, biathlonu, tenisa stołowego oraz zajęcia, na których można nauczyć się sztuki walk Wschodu, w drugiej - kółka modelarskie oraz komputerowe, w trzeciej - kółka taneczne, rytmika, aerobik oraz kursy gry na gitarze. Jeżeli ktoś lubi np. ceramikę lub rozmiłowany jest w plastyce, także nie zmarnuje u nas talentu. Dzieciom i młodzieży w wieku od 5 do 18 lat jest ogółem do dyspozycji ok. 40 kółek zainteresowań. W ciągu roku korzysta z nich ponad tysiąc osób. Największą grupę, bo 400-osobową, tworzy chór „Permonik".

■ ■ Oprócz kółek zainteresowań, działalność Domu nastawiona jest na imprezy masowe...

- Przeglądy, konkursy, festiwale, wystawy, karnawały i turnieje sportowe... W ciągu dziesięciu miesięcy w roku organizujemy ok. 100 dużych imprez, w tym konkurs recytacji, wybory „Miss Pączek" i „Miss Uczennica i Super Uczeń" itd. Uczestniczy w nich co roku ponad 10 tys. widzów. W tym roku urządzono m.in. zawody strzeleckie, karnawał dziecięcy, w kwietniu czeka nas impreza z okazji Świąt Wielkanocnych, „Zlot czarownic", w maju konkurs o tytuł „Miss Pączek" oraz konkurs modelarzy. Podsumowaniem roku będzie akademia, w której swoje umiejętności zaprezentują m.in. dziewczyny z kółek tanecznych, mażoretki i modelki.

■ ■ Organizujecie też dla swoich członków ferie zimowe. Jak będzie latem?

- W pierwszym tygodniu marca trzydziestka dziewcząt i chłopców spędziła ferie zimowe w Czeladnej, latem ponad 150 dzieci wyjeżdża na obozy turystyczne do miejscowości Krásná oraz Podhradí. Dla małolatów, którzy zostają latem w mieście, przygotowujemy w pierwszym tygodniu lipca obóz podmiejski. Skorzystać z niego mogą również dzieci z rodzin uboższych. Miasto pokrywa bowiem część kosztów ich utrzymania.

WANDA KULA

■ POGODA

CZWARTEK - Zachmurzenie umiarkowane do dużego, lokalne opady deszczu lub śniegu. Temperatura w dzień 3-7 st., nocą od 3 do -1 st. C. Wiatr płn.-zach., 6-10 m na sek., w porywach do 15 m na sek.

PIĄTEK - Nadal pochmurno, ochłodzenie. Temperatura w dzień 2-6 st., nocą od 0 do -4 st. C.

„ŚPIEWAJMY WSZYSCY" - JAROCIN '98

Zaolzianki w finale

Młodzież z Francji, Węgier, Rosji, Republiki Czeskiej i Polski zjechała się na początku marca do Jarocina, by w czasie VI już edycji Międzynarodowego Festiwalu Piosenki Młodzieżowej „Śpiewajmy wszyscy" zaprezentować swoje umiejętności wokalne. Nie zabrakło na festiwalu również przedstawicielek Zaolzia - nasz region reprezentowały w Jarocinie uczennice Polskiego Gimnazjum w Karwinie Alicja Herman i Helena Lugsch.

W pierwszej części imprezy - w dniach 1 - 4 marca młodzi wokaliści wzięli udział w warsztatach wokalnych, w dalszych dniach zaś przebiegł konkurs, który wyłonił uczestników koncertu galowego festiwalu. Do koncertu, który odbył się w sobotę 7 marca, zakwalifikowały się obie Zaolzianki - jako jedyne z uczestników festiwalu zaśpiewały wszystkie swoje utwory, tzn. cztery piosenki solo i 2 w duecie.

Warto dodać, że publiczność nagrodziła występ młodych karwinianek burzliwymi oklaskami, jury natomiast przyznało im wyróżnienie. w kategorii duetów za wykonanie piosenki „Jambalaya". **(E.H.)**

CORAZ MNIEJ OPŁACA SIĘ JAZDA „NA GAPĘ"

Bilety do kontroli, proszę...

OSTRAWA (wak) - Kontrolerzy nie byli, nie są i pewnie nigdy nie będą grupą mogącą liczyć na przychylność pasażerów. Bo też, na dobrą sprawę, kto lubi być kontrolowany, mając nawet sumienie czyste jak górski kryształ? Ale w sytuacji, kiedy naszym bliźnim ciągle jeszcze wzorce zdyscyplinowanych zachowań społecznych wydają się frajerstwem, należy domniemywać, że kontrole biletowe w publicznych środkach lokomocji pewnie długo jeszcze pozostaną złem koniecznym.

W ub. roku kontrolerzy ostrawskiego Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej skontrolowali ponad 150 tys. pasażerów; z tej liczby 5103 stanowili gapowicze. Z danych statystycznych wynika, że w podróżowaniu „na gapę" celuje zwłaszcza młodzież, zarówno szkolna, jak i studencka, traktująca podróżowanie bez biletu jako swego rodzaju hazard. Wśród gapowiczów są też inżynierowie, prawnicy, urzędnicy, dobrze sytuaowane panie. Autentyczny problem stanowią osoby bez stałego zatrudnienia.

„Głównym zadaniem kontrolerów jest wyeliminowanie pasażerów, którzy nie chcą płacić za przejazd. Do niedawna ich możliwości były ograniczone. Od kwietnia ub. roku, kiedy weszła w życie znowelizowana ustawa o przejazdach, mają prawo żądać, jeśli osoba nie ma biletu i odmawia zapłacenia kary, okazania dokumentu i zastosować wszelkie dopuszczalne przez prawo środki, aby wyegzekwować należność" - wyjaśnia Jiří Šlusař, kierownik wydziału kontroli.

„Kontroler musi zaś wykazać się specjalnym identyfikatorem ze zdjęciem oraz odznaką, którą powinien nosić w widocznym miejscu".

Przypomnijmy, że mandat gotówkowy, płacony od ręki, wynosi w tramwaju 100 koron, (w autobusie - 200), zaś mandat kredytowy - 500 Kč. Jeżeli sprawa trafi do sądu, koszta wzrosną do tysiąca koron.

▲ *Ze środków ostrawskiej komunikacji miejskiej korzystają codziennie tysiące ludzi.*
Fot. M. RADŁOWSKA-OBRUSNIK

Nie ma śląskiej narodowości

WARSZAWA - Sąd Najwyższy w Warszawie odrzucił w środę wniosek, który przez Związek Ludności Narodowości Śląskiej wniosek o kasację wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach, który w ub.r. oddalił wniosek o zarejestrowanie związku. SN uznał, że związek w swym statucie bezzasadnie użył wyrazów „narodowość śląska" i „Ślązacy mniejszość narodowa".

Jednostka ma prawo do subiektywnego wyboru narodowości, nie prowadzi to jednak do powstania odrębnego narodu lub mniejszości. W powszechnej świadomości jest przekonanie o istnieniu grupy etnicznej Ślązaków, która jednak nigdy nie była traktowana jako odrębna grupa narodowa - uzasadniał sąd.

Czesi, Polacy i Węgrzy za NATO

Dokończenie ze str. 1

Z sondażu wynika, że zwolennicy przystąpienia do NATO są na ogół ludzie młodsi i lepiej wykształceni.

61 proc. Polaków wyraziło obawę, że po wejściu ich kraju do NATO, stosunki z Rosją pogorszą się. W RC i na Węgrzech zwolenników takiego poglądu było mniej - po 51 proc. Ok. 2/3 Czechów i Polaków oraz 74 proc. Węgrów sądzi, że przystąpienie do NATO będzie sprzyjać rozwojowi ekonomicznemu. Prawie 80 proc. Polaków i Czechów i 79 proc. Węgrów uważa, że Sojusz jest skutecznym narzędziem zapobiegania wybuchowi konfliktu militarnego w Europie.

BURSZTYNOWA KOMNATA W CZECHACH?

Tajemnica Góry Św. Katarzyny

Miejscem, w którym rzekomo ukryta jest Bursztynowa Komnata, jest mała wioska na północy Czech - Góra Świętej Katarzyny, twierdzą coraz częściej na łamach prasy poszukiwacze tego skarbu, który pod koniec II wojny światowej widziano po raz ostatni w Królewcu.

O tym, że bursztynowe arcydzieło ukryto na północy Czech, w starych sztolniach wydrążonych w górze, której nazwę nosi wioska, zaczęto mówić głośno przed kilkoma dniami, kiedy starosta sąsiadującej z Czechami wioski Deutschneudorf - powołując się na naocznych świadków - oświadczył, że Bursztynowa Komnata ukryta jest w Czechach, kilkadziesiąt metrów od czesko- niemieckiej granicy. „Za tym, że Bursztynowa Komnata jest tam ukryta, przemawia wiele argumentów. Ślady prowadzą do Sztolni Mikołaja w Górze Świętej Katarzyny" - stwierdził Heinz-Peter Haustein.

Mieszkający od lat w wiosce Otto Šec powiedział, że jeszcze na początku lat 50. niedaleko wspomnianej sztolni przebiegał tor kolejowy. Właśnie w latach 50. tor został rozebrany, a wejście do podziemi, które podobno prowadziły z Czech aż na niemiecką stronę, zostało wysadzone przez czeskich saperów. „Niemcy w podziemiach na pewno coś ukryli. Trzech starych Niemców opowiadało, że w marcu 1945 roku pod sztolnię zajeżdżało wiele ciężarówek" - stwierdził Šec.

Inny z mieszkańców wioski - Helmut Schmieder, przypominając, że od zakończenia drugiej wojny światowej wszelkie próby wejścia do podziemi kończyły się niepowodzeniem, stwierdził, iż w górze pozostała plątanina starych korytarzy i wyrobisk.

ZBIGNIEW KRZYSZTYNIAK, Praga

Romowie znani i mniej znani

Dokończenie ze str. 1

Proszony o skomentowanie spotkania prezes Rady Polaków, poseł Wawrzyniec Fójcik, stwierdził: „Temat Romów jest w RC tematem numer jeden. Rzeczywiście mają największe problemy - można ich na pierwszy rzut oka rozpoznać. Jakościowo ten problem jest nieporównywalny z sytuacją mniejszości polskiej. Romowie dwa lata temu nie byli dostrzegani. Teraz słychać o nich na każdym kroku. Trzeba głośno pytać większości - dlaczego zatem nie dostrzega naszych problemów?".

MARCOWE SPOTKANIE ZWIĄZKU PRZYJAŹNI

Z sercem do dzieci

KARWINA (J.R.) - Na swe sobotnie spotkanie w Domu PZKO w Karwinie-Frysztacie członkowie Związku Przyjaźni Czesko-Słowacko-Polskiej zaprosili dzieci z Domu Dziecka „Serce", które popisały się przed blisko setką obecnych recytacjami, piosenkami i tańcami. Udany program, w którym przedstawili się wychowankowie rajskiej placówki w wieku od 5 do 18 lat, przygotowały wychowawczynie M. Stávkowa, H. Fiedorowa i M. Czankowa.

Marcowe spotkanie Związku Przyjaźni zagaiła i prowadziła jego sekretarz, Jiřina Wardas. Po programie kulturalnym członkowie ZPCSP wzięli udział we wspólnej zabawie oraz losowaniu tradycyjnej loterii, do której sami przynoszą drobne podarunki. Tym razem jako pierwsza przystąpiła do losowania długoletnia członkini Związku, Maria Cieslarowa.

Spotkanie ZPCSP, przypadające na miesiąc, w którym tradycyjnie obchodzi się Międzynarodowy Dzień Kobiet, pozostawiło we wszystkich przyjemne wrażenia. Następne odbędzie się 6 czerwca, na 7 czerwca zaplanowano wycieczkę autokarową do Rożnowa.

Bestia za kratkami

Na oddział anestezjologiczno-resuscytacyjny hawierzowskiego szpitala trafiła w poniedziałek po południu z poważnymi obrażeniami głowy i organów wewnętrznych 25-letnia K.S. Jak wykazało śledztwo, kobieta około godz. 14.00 w Hawierzowie-Mieście padła ofiarą 25 -letniego I.Č., który napadł na nią, uderzając ją wpierw kilkakrotnie w twarz, po czym kopał do leżącej i skakał jej na głowę, tułów i szyję.

Z zatrzymanego wykluł się w toku śledztwa nie lada gagatek, stwierdzono bowiem, iż I.Č., kawaler, nigdzie niepracujący, a w przeszłości kilkakrotnie karany, produkował w bliżej nieustalonym okresie od lutego br. psychotropowy środek odurzający pod nazwą "metamfetamina" (perwityna) i regularnie - osobiście bądź przez różnych dystrybutorów - sprzedawał go w Hawierzowie i okolicy.

We wtorek przedstawiono I.Č. zarzuty popełnienia przestępstwa usiłowania zabójstwa, niedozwolonej produkcji i posiadania środków odurzających i psychotropowych, i szerzenia toksykomanii. Wczoraj sąd decydował o zastosowaniu wobec I.Č. aresztu tymczasowego. **(dag)**

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitarnego serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej.

■ Z ŻYCIA PZKO ■ Z ŻYCIA PZKO ■ Z ŻYCIA PZKO ■

Srebrne gody »Żukowianki«

Nader miłą uroczystość zorganizowali w niedzielę 15 bm. członkowie MK PZKO w Żukowie Dolnym. Otóż w restauracji „Pod dzwonkiem" odbyła się uroczystość z okazji 25-lecia istnienia i działalności małego zespołu wokalnego „Żukowianka".

Jako pierwsze wystąpiły w programie dzieci z polskiej szkoły w Sibicy, a o naprawdę miłą atmosferę zatroszczyli się też członkowie Koła, którzy wystawili sztukę Władysława Niedoby pt. „Wajca Feniksa" (reż. Halina Wojnar). Było dużo śmiechu, aktorzy z Żukowa bowiem jak zawsze zaprezentowali się znakomicie.

Gorącymi oklaskami nagrodzono jednak przede wszystkim występ Jubilata - zespołu „Żukowianka", który tym razem zaprezentował się jako kwartet. Jego członkinie, rzecz jasna - w strojach śląskich, śpiewały pieśni ludowe z gracją i umiarem. Wielka to zasługa kierowniczki „Żukowianki", niezmiernie dowanej działaczki MK PZKO inż. Heleny Gaury, która od lat jest motorem życia kulturalnego wsi. Na fletni akompaniowała zespołowi Urszula Gaura, a bardzo podobały się publiczności również wiersze, które towarzyszyły pieśniom (recytowała je Sonia Smugała).

Widownia dopisała - sala restauracji pękała bowiem w szwach, atmosfera była swojska... Uczestnicy wieczoru rozchodzili się po programie do swoich domów na pewno w dobrych humorach. Kto przyszedł, nie żałował. Szkoda tylko, że w tej miłej i swojskiej imprezie nie wziął udziału nikt z członków Zrzeszenia Śpiewaczo-Muzycznego. **JAN MATULA, Żuków Dolny**

Z ZEBRAŃ SPRAWOZDAWCZYCH PZKO

DĄBROWA

Dąbrowscy PZKO-wcy schodzili się wprawdzie już w roku 1947, ale do oficjalnego założenia Miejscowego Koła doszło dopiero na konstytuującym zebraniu 29 lutego 1948 r., które pierwszym prezesem wybrało Henryka Kubiczka. Od 1975 r. funkcję tę sprawuje inż. Aleksander Hanzel, a funkcję sekretarza tak samo długo inż. Oton Wania.

Tamte wydarzenia sprzed pół wieku przypomnieli sobie dąbrowianie zeszłej niedzieli na uroczystym zebraniu sprawozdawczym. Historię Koła, na przestrzeni której istniało sześć zespołów, prężny Klub Młodych i Klub Starszych, a Koło w szczytowym rozwoju liczyło 240 członków, przedstawił prezes Hanzel. Z biegiem lat liczba ta zmalała do obecnych 101 (28 członków mieszka poza Dąbrową); ostatnio pożegnano Franciszka Gadowskiego. którego pamięć uczcili obecni na zebraniu minutą ciszy.

Od pezetkaowskich początków w Dąbrowie działa w Kole ofiarny Klub Kobiet, niejako prawa ręka 17-osobowego zarządu. Członkowie spotykają się na wieczorach świetlicowych, festynach ogrodowych, wycieczkach krajoznawczych (na zebraniu zaproponowali zarządowi zorganizowanie wycieczki do Krakowa i Ojcowa), w Święta Matek, na balach czy zabawach sylwestrowych.

Uroczystym momentem zebrania było wyróżnienie 8 działaczy honorowymi odznakami PZKO. Przekazał je członek ZG Jerzy Taraba, który w chwilę później dołączył do 6-osobowej „Gamy" z Suchej Górnej, śpiewającej pod kierunkiem Ericha Października. Jej minikoncert porwał obecnych do oklaskiwania każdej z 14 wykonanych pieśni. Dodam, że „Gama" obchodzi w tym roku 45-lecie istnienia i że przeciętny wiek jej członków wynosi... 66 lat.

Gorące słowa uznania pod adresem miejscowych PZKO-wców skierował starościna Dąbrowy inż. Květuše Szymka i przewodniczący orłowskiego Komitetu Miejskiego PZKO Władysław Orszulik. Recytacją fragmentu z „Pana Tadeusza" popisała się Zuzanka Żuk.

JÓZEF RASZYK

■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ■

Dobrodziejstwo witaminy E

Długotrwałe zażywanie witaminy E znacznie obniża niebezpieczeństwo wystąpienia raka prostaty - stwierdza czasopismo „Journal of the Cancer Institute".

Wykazały to badania przeprowadzone przez dr Olli Heinonen z fińskiego Uniwersytetu w Helsinkach, którymi objęto ponad 29 tys. palaczy papierosów w wieku 50-69 lat. U pacjentów, którzy zażywali duże dawki witaminy E przez 5 do 8 lat, w 32 proc. objawy raka prostaty cofnęły się, a śmiertelność spowodowana tą chorobą spadła o 41 proc. Stan ich zdrowia poprawił się w drugim roku kuracji. Fińscy badacze sugerują, że witamina E może blokować rozwój komórek rakowych w prostacie.

W USA na raka prostaty zapada corocznie 184,5 tys. mężczyzn, a w wyniku tej choroby umiera 39 tys. osób.

Karę odsiedzi... u babci

25-letni podoficer włoskiego lotnictwa Cristian Pavesi został skazany przez sąd w Brescii na 18 lat więzienia za morderstwo. Sąd zdecydował przy tym, że karę tę powinien odbyć w domu własnej babci.

Sąd uznał go za winnego zamordowania z premedytacją w styczniu 1997 r. 23- letniego Nicoli Gererdiniego czterema strzałami z broni myśliwskiej. Motywem zbrodni był dług w wysokości 15 mln lirów (8500 dol.) za dostawy kokainy, którego Pavesi nie był w stanie spłacić. Morderca i ofiara byli kolegami.

Prokurator domagał się dla oskarżonego 23 lat więzienia, choć najwyższym wyrokiem kary, jaką za morderstwo z premedytacją przewiduje włoski kodeks, jest dożywocie. Sędziowie skazali oskarżonego na 18 lat i 3 miesiące aresztu domowego, ustalając miejsce jego pobytu w domu babki w Mantui. Czyżby babcia była Babą-Jagą ?

Zgubna paradontoza

Lekarze uzyskali kolejne potwierdzenie, że chroniczne zapalenie dziąseł, czyli paradontoza, zwiększa ryzyko zawału serca. Profesor Thomas Kocher z Uniwersytetu w Greifswaldzie w Niemczech wschodnich wyliczył i podał, że u ludzi z paradontozą lub próchnicą prawdopodobieństwo zawału lub udaru mózgu jest dwukrotnie wyższe niż u tych ze zdrowymi zębami.

Choroby jamy ustnej należy więc zdaniem uczonego włączyć do czynników ryzyka, obok wysokiego ciśnienia, nadwagi, podwyższonego poziomu cholesterolu we krwi i palenia papierosów. Ich występowanie zwiększa podatność na schorzenia układu krążenia. Na baczności muszą się szczególnie mieć mężczyźni w wieku 25-49 lat.

Przy chronicznym zapaleniu dziąseł z jamy ustnej przedostają się do krwi substancje, które prowadzą do wzmożonego tworzenia się skrzepów. Te zaś mogą zatykać naczynia krwionośne. Wtedy następuje zawał lub udar mózgu.

U mężczyzn paradontoza może nawet prowadzić do bezpłodności. Bakterie z jamy ustnej wykryto w spermie. U kobiet w ciąży bakterie te przyspieszają bóle porodowe i urodzenie dziecka z niedowagą.

W OBLICZU LUDOBÓJSTWA NIKT NIE MOŻE BYĆ OBOJĘTNY

Dokument w sprawie holokaustu

Opór duchowy i konkretne działanie niektórych chrześcijan w obliczu holokaustu Żydów w czasie drugiej wojny światowej „nie były takie, jakich można było oczekiwać od uczniów Chrystusa" - stwierdzono w dokumencie „Pamiętamy: refleksja o holokauście" przedstawionym na konferencji prasowej w Watykanie przez przewodniczącego Komisji ds. Stosunków z Judaizmem kardynała Edwarda Cassidy.

Dokument poprzedzony jest listem Jana Pawła II, w którym papież wyraża nadzieję, że „pomoże on prawdziwię w zaleczeniu ran nieporozumień i krzywd z przeszłości" i przyczyni się do tego, by w przyszłości niegodziwość, jaką był holokaust, nie była więcej możliwa.

W dokumencie Komisji ds. Stosunków z Judaizmem przypomniano, że obecny wiek był świadkiem niewypowiedzianej tragedii, „o której nigdy nie będzie można zapomnieć": podjętej przez reżim nazistowski próbie eksterminacji narodu żydowskiego, w wyniku której zginęły miliony Żydów.

„W obliczu tego potwornego ludobójstwa nikt nie może pozostać obojętny, a przede wszystkim Kościół, z racji swoich ścisłych więzi pokrewieństwa duchowego z narodem żydowskim i pamięci o krzywdach, jakich doznał ten naród w przeszłości" - napisano w dokumencie. Zdaniem Komisji, ogrom zbrodni holokaustu stawia wiele pytań, na które odpowiedź wymaga specjalnej „pamięci moralnej i religijnej" - przede wszystkim wśród chrześcijan.

Dokument zawiera krótką syntezę historyczną stosunków między Żydami a chrześcijanami. Historię tę ocenia jako „burzliwą", a jej dwutysięczny bilans jako „raczej negatywny". W dokumencie przypomniano m.in. o nieporozumieniach między Żydami a chrześcijanami w pierwszych wiekach po narodzeniu Chrystusa, a następnie o dyskryminacji, której ofiarą padali Żydzi aż do końca XVIII wieku.

W dokumencie przypomniano również o emancypacji Żydów w większości państw europejskich w wieku XIX. Wskazano zarazem, że w tym samym wieku pojawiły się pierwsze teorie negujące jedność rasy ludzkiej i doszukujące się nierówności pomiędzy rasami. Komisja kierowana przez kard.Cassidy przypomniała zarazem, że już po pierwszej wojnie światowej Kościół katolicki w Niemczech potępił rasizm.

Komisja ds. Stosunków z Judaizmem zwróciła uwagę na różnice pomiędzy antysemityzmem, opartym na sprzecznych z nauczaniem Kościoła teoriach negujących jedność rasy ludzkiej oraz antyjudaizmem, czyli uczuciach podejrzliwości i wrogości wobec Żydów, za które, jak podkreślono, „winę ponoszą także chrześcijanie".

W dokumencie przypomniano, że wielu chrześcijan pospieszyło z pomocą Żydom w czasie prześladowań. Jednocześnie przypomniano o innych, którzy nie zdobyli się na sprzeciw wobec tragedii, której byli świadkami.

Komisja kardynała Cassidy przypomniała o potępieniu antysemityzmu, zawartym w deklaracji „Nostra aetate" Soboru Watykańskiego II, i potwierdzonym m.in. przez papieża Jana Pawła II podczas spotkania ze społecznością żydowską Strasburga w roku 1988. Komisja podkreśliła, że Kościół katolicki potępia i odrzuca wszelkie prześladowania, potępia w sposób najbardziej stanowczy wszelkie formy ludobójstwa i rasistowskie ideologie, które leżą u ich podłoża.

Końcowy rozdział dokumentu poświęcono przyszłości. Komisja zwróciła się do wszystkich katolików, by pamiętali o „żydowskich korzeniach" swojej wiary. Stwierdzono, że „u schyłku obecnego Tysiąclecia Kościół katolicki chce wyrazić głębokie ubolewanie z powodu win swych synów i córek w każdej epoce".

W UMIARKOWANYCH ILOŚCIACH PIWO NIE ZASZKODZI

Co za dużo, to niezdrowo

Zdecydowana większość dorosłych obywateli Republiki Czeskiej i około 63 proc. dorosłych Polaków deklaruje spożycie piwa. Jego zwolennicy chętnie powołują się na odżywcze, a nawet lecznicze walory złocistego trunku, przeciwnicy podkreślają, że piwo to kaloryczna bomba.

Przeciętny Polak wypija 43 litry piwa rocznie. To prawie cztery razy mniej niż przeciętny Czech, który może pochwalić się 160 litrami. Statystyczny Niemiec w ciągu roku wychyla 140 litrów. Polscy piwosze uporczywie pracują jednak nad dorównaniem europejskim rekordzistom - w ostatnich latach spożycie piwa wzrasta w Polsce o ok. 10 proc. rocznie.

Szacuje się, że 75 proc. piwa wypijają mężczyźni, panie piją znacznie mniej i rzadziej. Litr jasnego piwa to 400-450 kilokalorii, czyli ok. 15 proc. dziennego zapotrzebowania dorosłego człowieka na energię.

W umiarkowanych ilościach piwo nie zaszkodzi jednak nawet paniom. Przeciwnie - specjaliści od żywienia mówią o odżywczych, a nawet leczniczych walorach tego napoju, który zawiera witaminy z grupy B, a także PP i H. Piwo może oczyszczać nerki i układ wydalniczy organizmu, zapobiega tworzeniu się w nim kamieni, ułatwia trawienie węglowodanów. Ostatnie badania amerykańskich kardiologów dowodzą nawet, że umiarkowane spożywanie piwa przeciwdziała chorobom serca. Jednak, jak wskazują wyniki innych badań, spożycie dużych ilości chmielowego trunku w krótkim czasie potęguje ryzyko zawału serca. Co za dużo, to niezdrowo.

Piwo było prawdopodobnie znane już 3 tys. lat p.n.e. Sugeruje to znalezisko archeologów dokonane na terenie obecnego Iraku - odkryto tam liczącą ok. 5 tys. lat beczkę, na której osadziła się złotawa substancja. Analiza wykazała, że złoty osad to prawdopodobnie szczawian wapnia, wykorzystywany przy fermentacji piwa.

Śnieg w Atenach

Anomalie pogodowe nie oszczędzają także Grecji: w tydzień po tym, gdy podateńskie plaże zapełniły się amatorami kąpieli słonecznych, we wtorek stolicę oraz jej przedmieścia i okoliczne wzniesienia pokryła warstwa mokrego śniegu. Skaliste wzgórza wokół Aten pokryła warstwa śniegu 2,5-centymetrowej grubości. W północnej części miasta zamknięto niektóre szkoły. Śnieg w górzystych rejonach podateńskich nie jest czymś niezwykłym, ale rzadkością są opady śniegu w samym mieście.

Ostatni raz opady śniegu w Atenach zanotowano w lutym 1992 roku. Trzydziestocentymetrowa warstwa śniegu spowodowała wówczas chaos w mieście. Lotnisko ateńskie było nieczynne z tego powodu przez dwa dni.

Znana przyczyna Alzheimera

Kanadyjskie przedsiębiorstwo biotechnologiczne poinformowało, że odkryło nową strukturę w ludzkim mózgu, która jest główną przyczyną zapadania na powodującą demencję chorobę Alzheimera - podała agencja Reutersa.

Mająca siedzibę w Montrealu firma ujawniła podczas konferencji poświęconej chorobie Alzheimera, odbywającej się w Nowym Jorku, że odkryła w ludzkim mózgu nową strukturę, którą nazwano sferonem.

Zdaniem uczonych sferony są już obecne w mózgu rocznego dziecka. Ich wielkość stopniowo rośnie, by w jakimś momencie ich rozwój przybrał formę eksplozji. Wybuchające sferony przekształcają się w skrobiowe płytki leżące u podstaw choroby Alzheimera i powodujące stopniową, ale dosyć szybką degradację mózgu.

Przedsiębiorstwo poinformowało jednocześnie, że ma w opracowaniu szereg terapii, które jak się uważa, mogą opóźnić, bądź nawet powstrzymać rozwój choroby. Na tę wiadomość akcje przedsiębiorstwa z 6.- podskoczyły do 14,12 USD - podał Reuters.

Jak długo musi człowiek pobierający przeciętne wynagrodzenie w danym kraju pracować, aby móc zapłacić za wymieniony towar czy usługę:

	Czechy	Polska	Słowacja	Chorwacja	Węgry	Austria
mleko (1 l)	11'51"	13'06"	19'55"	10'26"	12'54"	3'18"
chleb (1 kg)	16'18"	8'42"	22'01"	14'43"	15'25"	3'07"
bułka (1 szt.)	1'46"	1'35"	3'28"	5'21"	1'26"	42"
ziemniaki (1 kg)	6'47"	2'53"	10'25"	10'42"	6'13"	1'53"
masło (25 dkg)	24'42"	18'47"	40'30"	30'48"	28'02"	6'27"
kawa (25 dkg)	43'29"	46'58"	1g38'	1g06'	1g09'	7'39"
udziec wołowy (1 kg)	2g11'	1g40'	2g57'	1g36'	1g59'	30'36"
kotlet wieprzowy (1 kg)	2g19'	1g55'	3g16'	1g44'	2g09'	23'15"
obiad w restauracji	2g28'	3g36'	3g28'	3g34'	1g55'	1g07'
marlboro (1 paczka)	45'	28'	55'	34'	38'	12'
najtańsze papierosy krajowe	35'	18'	32'	22'	22'	10'
piwo krajowe (0,5 l)	9'52"	15'54"	13'19"	10'42"	10'28"	2'45"
sukienka	57g08'	24g05'	64g29'	44g38'	49g14'	9g07'
garnitur	79g04'	42g09'	87g40'	71g25'	65g32'	18g14'
półbuty męskie	24g42'	9g38'	18g32'	15g39'	21g24'	4g04'
prąd elektryczny (1 kWh)	2'22"	5'12"	1'08"	2'40"	2'34"	31"
gaz ziemny (1 m sześc.)	2'57"	1'39"	3'28"	4'10"	4'37"	1'40"
cegła (1 szt.)	5'54"	1'50"	7'04"	7'39"	3'56"	1'40"
cement (1 worek)	4g07'	1g55'	3g44'	2g14'	3g25'	43'28"
benzyna natural (1 litr)	22'02"	13'35"	25'28"	11'30"	23'09"	3'28"
znaczek pocztowy (krajowy)	4'32"	2'53"	4'38"	3'28"	4'08"	2'08"
telefon miejscowy (3 min.)	2'13"	1'22"	3'49"	40"	4'08"	44"
bilet komunikacji miejskiej	11'11"	7'13"	8'02"	13'40"	8'46"	5'12"
czyszczenie garnituru	1g09'	2g02'	2g18'	4g02'	2g12'	42'
bilet kolejowy (100 km)	52'	1g36'	50'55"	1g12'	1g16'	39'
prace hydrauliczne (1 godz.)	2g48'	3g36'	2g53'	4g03'	4g58'	4g05'

Źródło: tygodnik „Respekt" wg prasy węgierskiej

PROGRAM TV POLONIA

■ PIĄTEK 20 MARCA

7.00 Sport telegram, **7.10** Podwieczorek, **8.10** Spojrzenia na Polskę, **8.30** Wiadomości, **8.45** Teledyski na życzenie, **8.55** Prognoza pogody, **9.00** „Plecak pełen przygód" (s.), **9.30** Credo (pr. katol.), **10.00** „Czarne chmury" (s.), **10.55** Uczmy się polskiego, **11.30** Krzyżówka szczęścia (teleturniej), **12.00** Wiadomości, **12.10** „Ekstradycja 2" (s.), **13.00** Divertimento c-moll (pr. rozryw.), **13.40** Skarbiec, **14.10** Program publicystyczny, **14.40** Przegląd prasy polonijnej, **15.00** Panorama, **15.20** Program dnia, **15.30** Galeria pod strzechą, **15.50** Mój Toruń, **16.00** Teledyski na życzenie, **16.10** Hity satelity, **16.30** „Duchy, zamki, upiory: Upiory z Dębna" (rep.), **17.00** Teleexpress, **17.15** Ala i As (dla dzieci), **17.30** Kolorowe nutki, **17.35** Tata, a Marcin powiedział..., **17.45** Paler, **18.15** „Spółka rodzinna" (s.), **18.45** Maska, **19.15** Dobranocka: „Film pod strasznym tytułem", **19.30** Wiadomości, **19.55** Prognoza pogody, **20.00** „Ekstradycja 2" (s.), **21.00** 24. Ogólnopolskie Spotkania Zamkowe, **21.30** Przegląd publicystyczny, **22.30** Panorama, **23.05** Sonety Williama Shakespeare'a śpiewa Stanisław Sojka, **24.00** Porozmawiajmy... (o problemach ludzi, decydujących się na emigrację), **0.50** „Film pod strasznym tytułem" (film anim.), **1.00** Wiadomości, sport, prognoza pogody, **1.30** „Spółka rodzinna" (s.), **2.00** Maska, **2.30** Panorama, **3.05** „Ekstradycja 2" (s.), **4.00** 24. Ogólnopolskie Spotkania Zamkowe, **4.30** Przegląd publicystyczny, **5.30** „Duchy, zamki, upiory: Upiory z Dębna" (rep.), **6.00** W centrum uwagi, **6.20** Teledyski na życzenie, **6.30** Paler.

■ SOBOTA 21 MARCA

7.00 Galeria pod strzechą, **7.30** Hity satelity, **7.50** Dzień dobry na dzień dobry, **8.30** Wiadomości, **8.45** Ala i As (dla dzieci), **9.00** Kolorowe nutki (dla dzieci), **9.10** Szafiki (dla dzieci), **9.40** Prognoza pogody, **9.45** Zwierzolub, **10.00** Brawo! Bis!, **13.00** Wiadomości, **13.10** Sejmograf, **13.25** Świat bez granic (teleturniej), **13.55** Magazyn polonijny, **14.25** Pętla czasu - Hey (pr. rozryw.), **15.00** „Awantura o Basię" (s.), **15.25** „Widget" (s. anim.), **16.00** Informacje Studia Kontakt, **16.15** Ludzie listy piszą, **16.30** Mówi się (pr. poradnik.), **17.00** Teleexpress, **17.15** Mistrzostwa Polski w tenisie ziemnym kobiet, **18.15** „Na kłopoty Bednarski" (s.), **19.15** Dobranocka: „Przygody misia Colargola", **19.30** Wiadomości, **19.45** Prognoza pogody, **19.50** Kto jest kim w Polsce: Roman Juszkiewicz, **20.00** „Marcowe migdały" (film polski), **21.30** „Jak Krystyna z Krystyną" (rep.), **22.00** Szycie z resztek (parodie programów TV), **22.30** Panorama, **23.05** Okna: Współczucie, **23.45** Franciszka Starowieyskiego gawędy o sztuce, **23.50** Jestem zakochana (arie operetkowe), **0.40** Powitanie widzów amerykańskich, **0.45** „Przygody misia Colargola" (film anim.), **1.00** Wiadomości, **1.15** Sport, **1.17** Prognoza pogody, **1.20** Kto jest kim w Polsce: Roman Juszkiewicz, **1.30** „Na kłopoty Bednarski" (s.), **2.25** Słowo na niedzielę, **2.30** Panorama, **3.00** „Marcowe migdały" (film polski), **4.30** „Jak Krystyna z Krystyną" (rep.), **5.00** Szycie z resztek (3), **5.30** Sport, **6.30** Magazyn polonijny.

■ NIEDZIELA 22 MARCA

7.00 Program dnia, **7.05** Słowo na niedzielę, **7.10** Dzień dobry na dzień dobry, **8.05** Śniadanie z Anną Wandą Głębocką, **8.55** Język filmu, **9.15** Niedzielne muzykowanie (muzyka poważna), **10.00** Polonijne spotkania: Rozrywkowo na Jackowie, **10.15** Panteon, **10.35** Zaproszenie, **11.00** John Aiken „Mroczne zaułki na Kępie Kimballa" (teatr), **11.40** Czary na zamku (rep.), **12.00** Szkoła na wesoło (dla dzieci), **12.35** „Mordziaki" (s.), **13.00** Msza św., **14.00** Gościniec, **14.30** Kraina uśmiechu, **15.30** „Ostatni zagończyk" (film dok., 1), **16.30** Tak jak w kinie, **16.50** Pocztylion, **17.00** Teleexpress, **17.15** „Powrót do Wiklinowej Zatoki" (s.), **17.40** „Urodziny Matyldy" (film polski), **19.15** Dobranocka: „Opowieści Taty Bobra", **19.30** Wiadomości, **19.45** Prognoza pogody, **19.50** Kto jest kim w Polsce: Jan Miodek, **20.00** „Och, Karol!" (kom. polska), **21.40** Twoja lista przebojów, **22.30** Panorama, **23.05** Gol (mag. piłkarski), **23.50** Jazz z... (Tomasz Stańko), **0.50** „Opowieści Taty Bobra" (film anim.), **1.05** Wiadomości, **1.20** Sport, **1.22** Prognoza pogody, **1.25** Kto jest kim w Polsce: Jan Miodek, **1.35** Kraina uśmiechu, **2.30** Panorama, **3.05** „Och, Karol!" (kom. polska), **4.40** Pocztylion, **4.50** Twoja lista przebojów, **5.40** Auto-Moto-Klub, **5.55** Ludzie listy piszą, **6.10** Gol (mag. piłkarski).

■ PONIEDZIAŁEK 23 MARCA

7.00 Sport telegram, **7.10** „Awantura o Basię" (s.), **7.35** „Widget" (s. anim.), **8.00** Pocztylion, **8.15** Informacje Studia Kontakt, **8.30** Wiadomości, **8.45** Teledyski na życzenie, **8.55** Prognoza pogody, **9.00** Ala i As (dla dzieci), **9.15** Kolorowe nutki (dla dzieci), **9.20** Tata, a Marcin powiedział..., **9.30** „Klan" (s.), **10.00** „Spółka rodzinna" (s.), **10.25** Maska, **10.55** Ludzie listy piszą, **11.10** Panteon, **11.25** Świat bez granic (teleturniej), **12.00** Wiadomości, **12.10** „Och, Karol!" (kom. polska), **13.50** Twoja lista przebojów, **14.40** Polonijne Spotkania, **15.00** Panorama, **15.20** Program dnia, **15.30** „Krzyż kresowy" (rep.), **16.00** Teledyski na życzenie, **16.10** Sportowy tydzień, **16.30** „Klan" (s.), **17.00** Teleexpress, **17.15** Ciuchcia (dla dzieci), **17.45** Krzyżówka szczęścia (teleturniej), **18.15** „Capital City" (s.), **19.05** DTV (pr. satyr.), **19.15** Dobranocka: „Przygód kilka wróbla Ćwirka", **19.30** Wiadomości, **19.55** Prognoza pogody, **20.00** „Spóźnieni przechodnie" (film polski), **21.35** „Patrz Litwa" (film dok.), **22.30** Panorama, **23.05** Teresa Torańska przedstawia, **24.00** Felix Mendelssohn-Bartholdy w Prokatedrze Warszawskiej, **0.50** „Przygód kilka wróbla Ćwirka" (film anim.), **1.00** Wiadomości, sport, prognoza pogody, **1.30** „Capital City" (s.), **2.20** DTV (pr. satyr.), **2.30** Panorama, **3.05** „Spóźnieni przechodnie" (film polski), **4.40** Patrz Litwa (film dok.), **5.35** „Klan" (s.), **6.00** W centrum uwagi, **6.20** Teledyski na życzenie, **6.30** Krzyżówka szczęścia.

■ WTOREK 24 MARCA

7.00 Sport telegram, **7.10** „Mordziaki" (s.), **7.35** „Powrót do Wiklinowej Zatoki" (s. anim.), **8.00** Kto jest kim w Polsce: Roman Juszkiewicz, **8.10** Sportowy tydzień, **8.30** Wiadomości, **8.45** Teledyski na życzenie, **8.55** Prognoza pogody, **9.00** Szkoła na wesoło (dla dzieci), **9.30** „Klan" (s.), **10.00** „Capital City" (s.), **10.50** DTV (pr. satyr.), **11.00** Galeria pod strzechą, **11.30** Krzyżówka szczęścia (teleturniej), **12.00** Wiadomości, **12.10** „Spóźnieni przechodnie" (film polski), **13.45** „Patrz Litwa" (film dok.), **14.40** Tydzień Prezydenta, **15.00** Panorama, **15.20** Program dnia, **15.30** Gościniec, **16.00** Teledyski na życzenie, **16.10** Zaproszenie, **16.30** „Klan" (s.), **17.00** Teleexpress, **17.15** „Janka" (s.), **17.45** Polska piosenka - ludzie, zjawiska, epizody, **18.15** „Hasło" (film polski), **19.15** Dobranocka: „Opowiadania Muminków", **19.30** Wiadomości, **19.55** Prognoza pogody, **20.00** „Układ krążenia" (s., 1/7), **21.30** Scena Country, **22.00** Kowalski i Schmidt (zbiór felietonów, poświęconych stosunkom polsko-niemieckim), **22.30** Panorama, **23.05** Maria Pawlikowska-Jasnorzewska „Skarb w płomieniach" (teatr), **0.05** Małe ojczyzny: „Tam, gdzie Trylogia była Biblią" (film dok.), **0.30** Henryk Debich proponuje... Bernard Ładysz, **0.50** Opowiadania Muminków (film anim.), **1.00** Wiadomości, sport, prognoza pogody, **1.30** „Hasło" (film polski), **2.30** Panorama, **3.05** „Układ krążenia" (s., 1/7), **4.35** Scena Country, **5.05** Kowalski i Schmidt, **5.35** „Klan" (s.), **6.00** W centrum uwagi, **6.20** Teledyski na życzenie, **6.30** Polska piosenka - ludzie, zjawiska, epizody.

■ ŚRODA 25 MARCA

7.00 Sport telegram, **7.10** Sonety Williama Shakespeare'a śpiewa Stanisław Sojka, **7.50** „Klin w klinę" (rep.), **8.10** Zaproszenie, **8.30** Wiadomości, **8.45** Teledyski na życzenie, **8.55** Prognoza pogody, **9.00** „Janka" (s.), **9.30** „Klan" (s.), **10.00** „Hasło" (film polski), **11.00** „Krzyż kresowy" (rep.), **11.30** Polska piosenka - ludzie, zjawiska, epizody, **12.00** Wiadomości, **12.10** „Układ krążenia" (s.), **13.40** Scena Country, **14.10** Kowalski i Schmidt, **14.40** Sejmograf, **15.00** Panorama, **15.20** Program dnia, **15.30** Auto-Moto-Klub, **15.45** Przegląd prasy polonijnej, **16.00** Teledyski na życzenie, **16.10** Przyrodnicy, **16.30** „Klan" (s.), **17.00** Teleexpress, **17.15** Szafiki (dla dzieci), **17.45** 30 Ton (lista przebojów), **18.15** Tylko Muzyka, **19.15** Dobranocka: „Na tropie", **19.30** Wiadomości, **19.55** Prognoza pogody, **20.00** „Rękopis znaleziony w Saragossie" (film polski), **21.55** Niedziela będzie tylko dla nas (pr. rozryw.), **22.30** Panorama, **23.05** „Rabbi" (film dok.), **23.40** „Wielka retrospektywa - Jerzy Nowosielski" (rep.), **24.00** Recitale w Dusznickim Dworku, **0.25** Henryk Debich proponuje... Andrzej Hiolski, **0.50** „Na tropie" (film anim.), **1.00** Wiadomości, sport, prognoza pogody, **1.30** „Ostatni zagończyk" (film dok., 1), **2.30** Panorama, **3.05** „Rękopis znaleziony w Saragossie" (film polski), **5.00** Niedziela będzie tylko dla nas, **5.35** „Klan" (s.), **6.00** W centrum uwagi, **6.20** Teledyski na życzenie, **6.30** 30 Ton.

■ CZWARTEK 26 MARCA

7.00 Sport telegram, **7.10** Szycie z resztek (parodie programów TV), **7.40** „Wielka retrospektywa - Jerzy Nowosielski" (rep.), **8.00** Kto jest kim w Polsce: Jan Miodek, **8.10** Przyrodnicy, **8.30** Wiadomości, **8.45** Teledyski na życzenie, **8.55** Prognoza pogody, **9.00** Szafiki (dla dzieci), **9.30** Klasztory polskie, **10.00** „Ostatni zagończyk" (film dok., 1), **11.00** Gościniec, **11.30** 30 Ton (lista przebojów), **12.00** Wiadomości, **12.10** „Rękopis znaleziony w Saragossie" (film polski), **14.05** Niedziela będzie tylko dla nas, **14.40** Auto-Moto-Klub, **15.00** Panorama, **15.20** Program dnia, **15.30** Uczmy się polskiego, **16.00** Teledyski na życzenie, **16.10** Spojrzenia na Polskę, **16.30** Credo (pr. katol.), **17.00** Teleexpress, **17.15** „Plecak pełen przygód" (s.), **17.45** Krzyżówka szczęścia (teleturniej), **18.15** „Czarne chmury" (s.), **19.15** Dobranocka: Świat Artura, **19.30** Wiadomości, **19.55** Prognoza pogody, **20.00** Henryk Bista: „Łowca jasnowidzów" (teatr), **21.15** Dzieje Młodej Polski w muzyce: Grzegorz Fitelberg, **21.55** MdM, **22.30** Panorama, **23.05** „Zygfryd" (film polski), **0.50** „Świat Artura" (film anim.), **1.00** Wiadomości, sport, prognoza pogody, **1.30** „Czarne chmury" (s.), **2.30** Panorama, **3.05** Henryk Bista „Łowca jasnowidzów" (teatr), **5.00** MdM, **5.35** Credo (pr. katol.), **6.00** W centrum uwagi, **6.20** Teledyski na życzenie, **6.30** Krzyżówka szczęścia.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

CIEKAWY DEBIUT MALARSKI EMILA KONKOLSKIEGO

Radość przeżywania i tworzenia

Rzadko, w erze coraz intensywniejszego przepływu i wymiany informacji, zdarza się odkryć coś nowego, niespotykanego czy po prostu tylko ciekawego. Zaskoczeniem, a nawet sensacją był więc wernisaż nie znanego bliżej szerszemu ogółowi Emila Konkolskiego, który nie prezentował jeszcze swych prac na indywidualnej wystawie. Ekspozycję przygotował karwiński Miejski Dom Kultury w sali wystaw im. Josefa Mánesa.

Sala, którą nawet niektórym zawodowym artystom trudno jest wypełnić pracami, tym razem pomieściła tylko część obrazów i rysunków 85-letniego malarza. Emil Konkolski urodził się bowiem 11 października 1913 roku w dawnej Karwinie (dzisiaj dzielnica Karwina-Kopalnie), a konkretnie, jak się kiedyś mówiło, na Granicach. Pochodzi z typowej rodziny górniczej. Ojciec pracował na dziś już nie istniejącym szybie „Głęboki". Matka zajmowała się gospodarstwem domowym i wychowaniem dzieci, których miała sześcioro. Wszyscy w końcu podjęli pracę na tym samym szybie i stąd też odchodzili na emeryturę.

Pana Emila, jako najmłodszego i najsłabszego z rodzeństwa, rodzice postanowili posłać do szkół. Po ukończeniu szkoły wydziałowej w Solcy podejmuje naukę w Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Orłowej. Tuż po zdaniu egzaminów maturalnych odbywa roczną służbę wojskową, by po jej ukończeniu podjąć pracę w urzędzie gminnym w Karwinie. Tu pracuje do wybuchu II wojny światowej.

Ponieważ był Polakiem, osadzony został w obozie koncentracyjnym. W Mauthausen Gusen i Dachau przesiedział 9 miesięcy. W grudniu 1940 roku został zwolniony do domu. W styczniu 1941 roku podejmuje pracę na szybie w Dąbrowej w firmie inż. Galla, pracując tu do końca wojny. Po wyzwoleniu przyjęty zostaje do pracy na szybie „Głęboki" jako ekspedient węgla i koksu. Pracował tu aż do emerytury.

„Zamiłowanie do malowania miałem już od lat szkolnych - mówi. - *Do zajęcia się własną twóczością zachęcili mnie po II wojnie światowej koledzy - Rudolf Żebrok i Rudolf Kopp. Dyskutując o naszych pracach, wzajemnie się »sztenkrując«, krytykując namalowane obrazki. Tak uczyłem się, zdobywałem wiedzę i doświadczenia. W latach pięćdziesiątych, kiedy na Kopalni »ACS« zorganizowano kurs zaocznego rysowania i malowania, zgłosiłem się. Prowadził go praski artysta malarz Jiří Toroń. Trzyletni kurs ukończyłem z bardzo dobrymi wynikami. Ogromnie się cieszę z tego, że umiem na obrazach utrwalać piękno naszego regionu, że również innych kolegów mogę zachęcać do malowania, do innego spojrzenia na rzeczywistość, do szukania nawet w najbardziej zwykłych rzeczach i widokach piękna".*

Jak sam pan Emil Konkolski przyznaje, oprócz kolegów i rodziny nikt nie oglądał dotąd jego obrazów. Malował raczej ukradkiem. W domu, przebywając z dziećmi i żoną, lubił słuchać jej opowiadania i coś tam malować. *„Najchętniej malowałem grzyby, kwiaty i martwe natury. Niekiedy trochę rysowałem i malowałem w terenie".* Jak wynika z wystawionych obrazów, pan Emil nie malował typowych „malarskich" zakątków. Na jego obrazach znajdziemy raczej peryferyjne widoki Frysztatu, gdzie przez pewien okres mieszkał, czy też dawnej Karwiny. Są to ciekawe pejzaże - dokumenty. Nie są to wszakże fotograficznie odtworzone widoki, ale wyczuwa się w tych obrazkach, bo są to raczej mniejsze formaty, szczególną atmosferę spokoju. *„Malowałem ukradkiem, wstydziłem się pokazywać, a co dopiero wystawiać swoje obrazy".*

Zaskakujące dla oglądających są na pewno kwiaty i martwe natury. Malowane przede wszystkim techniką olejną, pełne są radości z tworzenia, radości z przeżywania twórczego procesu. Podkreślają to również jasne i żywe kolory. Jak sam autor przyznaje, najlepszym jego okresem twórczym były lata sześćdziesiąte i siedemdziesiąte.

Podziwiać trzeba również opanowanie rzemiosła malarskiego, zwłaszcza techniki olejnej, co w obecnych czasach jest często wielką bolączką wielu młodych zawodowych artystów.

Szkoda tylko, że nie udało się przy okazji wystawy twórczości Emila Konkolskiego przygotować skromnego ciaciażby katalogu i przedstawić w nim pokrótce ciekawą sylwetkę tego plastyka. Emil Konkolski, człowiek niezmiernie skromny, niechętnie mówi o sobie i swej twórczości, chociaż cieszy się, kiedy ludzie oglądający jego obrazy czują radość i pogodę ducha.

Wystawę w sali wystaw im. Josefa Mánesa w Miejskim Domu Kultury w Karwinie-Nowym Mieście zwiedzać można w dni powszednie w godz. od 9.00 do 17.00 do 27 marca. (ow)

▲ *Na wernisażu przed każdym z obrazów prowadzono dyskusje, podziwiano i oceniano. Wszyscy znajdywali na wystawie prace, które chętnie widzieliby u siebie na ścianie.* *Zdjęcia autora*

OBECNOŚĆ TEGO ZWIERZĘCIA ŚWIADCZY O CZYSTOŚCI RZEKI

Dajmy żyć wydrze...

Już od dłuższego czasu zajmuję się śledzeniem populacji wydry (*wydra - Lutra lutra - drapieżnik z rodziny łasicowatych, żywi się głównie rybami, u nas rzadka, chroniona*) w dorzeczu górnego biegu Olzy i jej dopływów. Ten ginący ssak zasługuje na naszą uwagę choćby z tego względu, że jego obecność wskazuje na czystość rzek. A ta czystość u nas pozostawia, niestety, wiele do życzenia, co odbija się niekorzystnie na populacji tego rzadkiego zwierzęcia.

Warunki do śledzenia tego będącego pod ochroną ssaka są u nas raczej sprzyjające. W Bystrzycy, gdzie mieszkam, występuje naturalne skrzyżowanie szlaków migracyjnych wydry, bo na terenie tej wsi, prócz kilku potoków, wpadają do Olzy również rzeczki Głuchowa i Kopetna. Pierwsza niesie wody spod Stożka, Filipki i Czantorii, druga zaś wypływa ze źródeł na zboczach Kozubowej i Ostrego. I te wszystkie cieki to naturalne szlaki migracyjne wydry, chociaż potrafi się ona przemieszczać niezależnie od wód płynących, pokonując po lądzie przestrzenie między rzekami.

Wydra występuje na pobrzeżach wód słodkich wszystkich kontynentów - z wyjątkiem Australii i Antarktydy, ale w Europie nie ma jej w Holandii i Belgii oraz w Szwajcarii i Włoszech. Ale właśnie ww. państwa rade by sprowadzić te zwierzęta od nas, gdzie żyje ich około 600. Najliczniejsza bodajże populacja wydry w Europie żyje w Trzebońskiem, a występuje ona na 20 proc. powierzchni RC.

W zimie 1995 r. naliczono w Beskidach 15 egzemplarzy wydry. Były one do wolnej przyrody wypuszczone ze stacji hodowlanej w Pawlowie, a każda z nich ma wszczepiony miniaturowy nadajnik, dzięki którym można śledzić miejsce ich pobytu.

Ja rozpocząłem swoje obserwacje zachowania wydry w r. 1955 i z żalem muszę stwierdzić, że od r. 1970 jej pogłowie stale się zmniejsza. Obserwacje i obliczenia przeprowadza się podczas śnieżnych zim, bo tylko wtedy ich ślady są doskonale widoczne - podczas tegorocznej zimy warunki były zatem raczej niesprzyjające. Stwierdziłem jednak, że w ciągu jednej zimowej nocy wydra (chodzi o zwierzę nocne potrafi spenetrować teren od nory, znajdującej się w Łyżbicach, aż po Jabłonków, czyli na odcinku ok. 15 km, przy czym do rana wróci do swojej nory. Latem, gdy noce są krótsze, krótsze są również trasy jej wędrówek.

Jeszcze zimą 1970 r. stwierdziłem, że żyje u nas co najmniej 14 wyder, ale zimą 1977 r. pozostało już tylko 9 egzemplarzy. Najkrytyczniejsze były u nas dla wydr lata 1983-1991, kiedy to nie odnotowałem żadnego przyrostu. Zwierzęta te po prostu przestały się rozmnażać, ewidowałem tylko dwa lub trzy starsze osobniki. Pocieszające jest to, że zauważyłem, iż od roku 1992 do 1997 pojawiły 4 młode wydry - jakość wody w Olzie wyraźnie się więc chyba poprawiła.

Rys. (ow)

Obserwacja młodych wydr sprawia mi ogromną radość. Młode osobniki opuszczają norę w wieku 6 miesięcy i prowadzą już całkiem samodzielny tryb życia. W listopadzie - gdy mają ok. 7 miesięcy - ich ślady na pierwszym śniegu są jeszcze niewielkie. Dorosły osobnik ma długość ok. 80 cm, ok. 40-centymetrowy ogon i waży do 15 kg.

Chciałbym jeszcze raz podkreślić, że wydra jest zwierzęciem chronionym i nikogo z tych, którzy chcieliby ją tępić, nie może w żadnym wypadku usprawiedliwić fakt, że ten drapieżnik wyrządził mu szkody w jego stawie rybnym. Wydra to zwierzę piękne i w pełni zasługuje na ochronę. Pogłowie wydry u nas nieco wzrosło - z moich obserwacji wynika, że żyje u nas obecnie sześć osobników. Tak jak jaskółki swoim przylotem zwiastują nam przyjście wiosny, tak obecność młodych wydr wskazuje na to, że stan środowiska naturalnego w naszych Beskidach wyraźnie się poprawia. Dajmy więc wydrze żyć...

JAN WRÓBEL, Bystrzyca

■ PRZYSTAWKA CZWARTKOWA ■ PRZYSTAWKA CZWARTKOWA ■ PRZYSTAWKA CZWARTKOWA ■ PRZYSTAWKA CZWARTKOWA ■ PRZYSTAWKA ■

Kochający są silniejsi

Jeszcze jeden pakiecik przez Olzę, z listem: „...w załączeniu książka: 'Znad Wisły i Dunaju'. Może Ciebie zainteresuje... Czuję się średnio. Ale jakoś się ciągnie... Edek R." Nie od dziś te przesyłki lub pakieciki; od lat komunikujemy się w ten sposób i wymieniamy aktualną „bibułę". Śląsk Cieszyński, choć rozdzielony przez granicę, pozostaje bodaj spójnym organizmem, przynajmniej na polu kulturalnym i twórczym. Książka „Znad Wisły i Dunaju" od razu poszerza tę refleksję o perspektywę monarchii, tej sprzed narodzin nawet starszych generacji. Za sprawą „z wykształcenia polonisty i aktywnego naukowo germanisty", cieszyńskiego prof. dr. hab. Edmunda Rosnera.

Młodsze pokolenia wracają do tematu monarchii z rodzajem nostalgii, pewnie dla nalotu śniedzi na rodowych kaskach, odznakach lub orderach, ale także dla wyobrażenia połaci bez granic poddawanych, za cesarskim błogosławieństwem, boskiej opatrzności. Ludzie kultury literackiej w Polsce czy Austrii (republikańskiej) postanowili wszak nie zaprzeczać przeżyć z własnej młodości. Znajomość języków słowiańskich, z jednej strony, okazała się dla młodych Austriaków atrakcyjna, stanowiąca szansę, nasza, z drugiej strony, nawet szczątkowa znajomość niemieckiego każe nam myśleć i reagować na nowy sposób, europejski. Jeśli Austro- już w tyle". To sprzed redaktora „Jutrzenki", Klemensa Matusiaka, który dopiero w r. 1911 umieścił Złotogłowca - na Goduli.

Pilne korespondencje, studia archiwalne oraz wyjazdy prof. E. Rosnera nad Dunaj dały książkę, która, nie będąc jeszcze, jego zdaniem, monografią przedmiotu, tj. polsko-austriackich powiązań literackich, przecież podsumowuje do dostępne i wskazuje drogi. Recenzent cieszyńskiego tomu, prof. Stefan H. Kaszyński z Poznania, wskazuje na „trzy kręgi zainteresowań filologicznych autora": 1. na doświadczenia M. Konopnickiej, S. J. Leca, R. Brandstaettera, B. Miązka, A. Zielińskiego „na styku z wielonarodowościową kulturą austriacką", 2. na sylwetki austriackich polonofilów i tłumaczy literatury polskiej (A. E. Rutra, O. J. Tauschinski, G. Hagenau, E. Werfel, A. Woldan, A. Withalm); 3. „Całości dopełnia pionierski w badaniach filologów polskich rozdział o śląskich pisarzach zasłużonych dla kultury austriackiej". Mówi wręcz prof. Kaszyński, iż E. Rosner „okazał się być wrażliwym archeologiem historycznoliterackim" i wskazuje przy tym na jego „rzetelność warsztatową".

Do tego, co pod punktem 3., warto będzie wrócić, do „austriackości" Cieszyna i okolicy, bo to w jakiś sposób sprawa kultury nad Olzą, niechby i przez dziesięciolecia marginalna... Prof. Rosner siedzi przecież w Cieszynie i nieraz przekracza mosty na Olzie... Klimaty cieszyńskie, okazuje się, pozostają otwarte w kierunku austriackości dla określonych wspomnień generacyjnych, i w ten sposób pozwalają młodszym na niezrywanie z duchem odległych epok; dowodem na to choćby twórczość Renaty Putzlacher-Buchtowej lub niebyła kawiarnia „Avion", zatem metafora cieszyńskiej szczególności.

Claudio Magris, germanista i pisarz z Triestu, objaśnia to z tamtej, adriatyckiej strony: „Polski pisarz Jerzy Lec opowiada, że w czasie pobytu w Pańcewie, na lewym brzegu Dunaju, spoglądał na przeciwległy brzeg, na Belgrad. Odnosił przy tym wrażenie, że jest na ziemi ojczystej, jest w domu, gdyż brzeg, na którym przebywał, należał ongiś do monarchii austro-węgierskiej, którą jeszcze tyle lat po jej upadku uznawał za swój świat, o ile na przeciwnym brzegu zaczynał się inny świat". Dodajmy do tego mały szczegół z Brandstaetterem, który zabiegał o to, „aby austriacka kultura, jako austriacka, a nie niemiecka, była znana w Polsce". To też już mija, a przecież dużo znaczy.

Jeszcze tytuł: Kochający są silniejsi. To z Oskara Jana Tauschinskiego, przeciwnika wszelkich nacjonalizmów, urodzonego w Żabokrukach w Galicji Wschodniej.

WŁADYSŁAW SIKORA

kronika rodzinna

Dzisiaj obchodziłaby swoje 80. urodziny nasza Ukochana Mama

śp. MARIA ZWYRTEK

z Łomnej Dolnej. W tym roku minie 3. bolesna rocznica Jej zgonu i 4. rocznica śmierci Jej męża, a naszego Drogiego Ojca

śp. JÓZEFA ZWYRTKA

Z miłością i żalem w sercu wspominają córka i syn z rodzinami. OL-27

Z bukietem kwiatów, zapaloną świecą na grobie, z modlitwą w sercu i ze łzami w oczach wspomnieniem uczcimy niedożyte 90. urodziny naszego Drogiego Męża, Ojca, Dziadka, Pradziadka, Wujka i Teścia

śp. JÓZEFA DUDY

z Łąk-Kempy. Dziękujemy tym, którzy z wdzięcznością, miłością i szacunkiem pochylają się nad Jego pamiątką. Najbliżsi. AD-054

teatr

SCENA POLSKA - SUCHA GÓRNA : Perła (19, godz. 18.00).
SCENA CZESKA - CZESKI CIESZYN : Kapuśniak (20, godz. 19.00).

kina

ORŁOWA - Wszechświat: Królowa jeziora (19, 20, godz. 16.00), Siedem lat w Tybecie (19, 20, godz. 17.45, 20.00), **KARWINA - Reflex:** Stój, albo nie trafię (19, 20, godz. 17.00, 20.00), **Eks** : Mężczyzna, który wiedział bardzo mało (19, 20, godz. 19.00), **Centrum:** Szakal (19, 20, godz. 17.45, 20.00), 101 dalmatyńczyków (19, 20, godz. 15.30), **CZ. CIESZYN - Central:** Dzień jutrzejszy nigdy nie umiera (20, godz. 16.15, 18.30), **TRZYNIEC - Kosmos:** U-Turn (19, 20, godz. 17.30), Lato indiańskie (KF, 19, godz. 20.00).

programy MOK

MDK KARWINA - sala Mánesa: Do 27. 3. wystawa „Motywy karwińskie" Emila Konkolskiego.

co, gdzie, kiedy

ORŁOWA MIASTO I ŁAZY MK PZKO zaprasza na powitanie wiosny z „Bajką", która w marcu 1948 właśnie w Orłowej rozpoczęła swą działalność. „Bajka" zagra w sobotę 21. 3. o godz. 16.00 w świetlicy w Orłowej-Zimnym Dole sztukę „O szewczyku Dratewce". Zapraszamy całe rodziny.

OLBRACHCICE - Klub Seniora zaprasza na spotkanie w czwartek 19. 3. o godz. 17.00 do Domu PZKO.

BYSTRZYCA - Koło PZKO zaprasza na „Nadolziańską śpiewogrę", którą wystawią w sobotę 21. 3. o godz. 17.00 w Domu PZKO zespoły Koła PZKO w Orłowej-Lutyni.

LESZNA DOLNA - MK PZKO zaprasza na kolejne spotkanie Klubu Propozycji, które odbędzie się w piątek 20. 3. o godz. 17.00 w Domu PZKO. Tematem spotkania będzie „Ekspedycja Himalaje '97 - Makalu II". Uczestnicy wyprawy z Karwiny przedstawią przeźrocza, przedmioty kultowe i podzielą się przeżyciami z Himalajów.

LUTYNIA DOLNA - MK PZKO zaprasza na świetlicę w sobotę 21. 3. o godz. 15.00 do małego budynku szkolnego. W programie prelekcja pani Cecylii Gilowej o Adamie Mickiewiczu, gratulacje nauczycielom, dyskusja o zaangażowaniu młodzieży.

GUTY - MK PZKO zaprasza na prelekcję Jana Szymika nt. wielkanocnych zwyczajów ludowych w niedzielę 22. 3. o godz. 15.00 do Domu PZKO.

JABŁONKÓW - Zarząd MK PZKO zaprasza na uroczystość 50-lecia PZKO w niedzielę 22. 3. o godz. 15.00 do Domu PZKO. W programie występ uczniów jabłonkowskiej szkoły, koncert zespołu „Nowina" i chóru męskiego „Gorol" oraz odznaczenia członków MK PZKO.

KARWINA-FRYSZTAT - Klub Młodych serdecznie zaprasza na tradycyjną zabawę dyskotekową w sobotę 21. 3. o godz. 19.30 do Domu PZKO. Zainteresowani wielkim kluboturniejem proszeni są o przyjście o godz. 19.00.

BŁĘDOWICE - MK PZKO zaprasza członków i sympatyków na występ zespołu „Anki" pt. „Piosenka na dobre i na złe" w sobotę 21. 3. o godz. 17.00 do Domu PZKO.

SKRZECZOŃ - MK PZKO zaprasza na tradycyjną imprezę „Powitanie wiosny" w sobotę 21. 3. o godz. 15.30 do Domu PZKO. W programie wystąpią harcerze szczepu dolnolutyńskiego, chór mieszany „Hasło", klub dziecięcy oraz zespół estradowokabaretowy „Andrusi".

UWAGA KOMBATANCI! Zapraszamy kolegów do wzięcia udziału w uroczystości wspomnieniowej ku czci straconych przez hitlerowców w 1942 r. 24 Polaków pod Wałką w Cieszynie (Polska) w piątek 20. 3. o godz. 12.00. (Berety z sobą!).

wpisy

DYREKCJA PRZEDSZKOLA W TRZYŃCU-LESZNEJ DOLNEJ zaprasza do wpisów w ciągu całego miesiąca marca w godz. 7.00-16.00.

DYREKCJA PRZEDSZKOLA W TRZYŃCU NA TARASIE zaprasza dzieci do wpisów w ciągu miesiąca marca codziennie w godz. 8.00-15.00.

AWOR OFFICE CENTRUM

Sklep: Třinec VI-Terasa, ul. Kopernikova – „hradčany" Třinec 1, 1. máje 220
tel./fax: 0659/20142
tel./fax: 0659/435699
e-mail: awor@telecom.cz

Promocja - najlepsze ceny regionu

Komputery

AWOR-„it" i Compaq Deskpro

Model: PC Pentium 166MMX/RAM 16MB/FDD/HDD 2.1GB/GK 1MB PCI S3 + monitor dig. color 14"NI / klaw./mysz

Ceny kompletu już od 18.450,- bez DPH - 22.500,- I z DPH

Zniżki dla studentów ! ! !

AD-052

TV LOCAL Stonawa

Kanał 29. TV Prima

20. 3. - 26. 3. 1998, godz. 7-8, 17-18

Program w języku polskim:

- Z Józefem Wierzgoniem o imprezach kulturalnych w 1998 r.
- Miesięcznik „Zwrot" przed jubileuszem
- Z wizytą w Polskim Centrum Pedagogicznym w Cz. Cieszynie.

Zaproszenie za Olzę

Tajemnice Góry Zamkowej

O stanie badań, jakie aktualnie są podejmowane, i o nowych odkryciach na Górze Zamkowej w Cieszynie będzie mówił na najbliższym piątkowym spotkaniu Klubu Propozycji archeolog mgr Wiesław Kuś. Odbędzie się ono 20 marca o godz. 18.00 w sali SM „Cieszynianka" przy ul. Hajduka 17 w Cieszynie. Prelekcja będzie zilustrowana przeźroczami. (da)

„KULTURA I SZTUKA - KARWINA '98"

Konkurs projektów

Pod hasłem: „Kultura i sztuka - Karwina 1998" Fundusz Kultury Miasta Karwiny ogłasza konkurs na projekty wspierające rozwój zainteresowań kulturalnych i tematycznych.

Projekty powinny mieć na celu rozwój życia kulturalnego miasta, twórczości estetycznej, rozszerzenie i wspieranie działalności oświatowej, kulturalnej, artystycznej oraz zainteresowań realizowanych w czasie wolnym.

Do konkursu będą dopuszczone projekty dot. akcji o charakterze ogólnomiejskim, które powinny być zaprezentowane obywatelom miasta.

Można zgłaszać projekty związane z pracą długofalową.

Chodzi o działalność wydawniczą, związaną z kulturą książki, wystawienniczą, zainteresowań, grup muzycznych i zespołów, organizowanie konkursów regionalnych i przeglądów, realizację programów kształceniowych i artystycznych przeznaczonych dla młodzieży. Pierwszeństwo będą miały akcje realizowane w ramach „Dni Karwiny 1998".

Projekty do konkursu przyjmuje do 31 marca br. i bliższych informacji udziela Fundusz Kultury Miasta Karwiny pod adresem Městský úřad, odbor školství, kultury a tělovýchovy, Fryštátská 72/1, 733 24 Karviná-Fryštát.

Opr. mro

WE FRYSZTACKIM KLUBIE PROPOZYCJI:

O Radzie Polaków

KARWINA (S.K.) - W ostatnią środę marca odbędzie się drugie spotkanie Klubu Propozycji, który we frysztackim Kole PZKO przed miesiącem wznowił swoją działalność. Po dyskusji, jak miałaby wyglądać praca Klubu, zadecydowano, że na początek będą spotkania dyskusyjne na najbardziej interesujące nasze społeczeństwo tematy.

Jednym z nich jest działalność Rady Polaków. Temat jest aktualny tym bardziej, że zbliża się półmetek jej obecnej kadencji. Na spotkanie Klubu Propozycji, które odbędzie się we frysztackiej świetlicy Koła PZKO, organizatorzy zaprosili więc karwińskich członków Rady, panów Barona i Gąsiora, oraz członków komisji rewizyjnej Rady, panów Firlę i Sikorę. Wypada mieć nadzieję, że przyjdą podyskutować o Radzie Polaków nie tylko dorośli, ale i młodzież - wszyscy ci, którym kształt organizacyjny naszej polskiej społeczności nie jest obojętny.

Początek spotkania o godz. 16.00.

GŁOS LUDU DZIENNIK POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

◆ Gazeta Polaków w Republice Czeskiej ◆ W wydawnictwie „Olza", ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyn, wydaje Rada Polaków w RC przy wsparciu finansowym Rządu RC ◆ Redaguje kolegium ◆ Redaktor naczelny: Władysław Bilko; zastępcy red. naczelnego: Henryka Bittmar, Bogusław Krzyżanek ◆ Adres redakcji: 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Novinářská 3, telefony: centrala 6607/111, sekretariat 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252 ◆ Ogłoszenia przyjmowane są codziennie od 8.30 do 15.00 w redakcji „Głosu Ludu" w Ostrawie (w pozostałych godzinach pod nr. tel. 6607/252 czynna jest sekretarka automatyczna), w poniedziałki, środy i piątki w godz. od 8.00 do 12.00, wtorki i czwartki od 12.00 do 16.30 w biurze „Contact" przy ul. Hlavní 3 w Cz. Cieszynie; w Oddziale Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie-Frysztacie (na rynku) w godzinach otwarcia; w dni powszednie w godz. od 8.00 do 16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelniční 18, Cz. Cieszyn ◆ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty ◆ Kolportuje SmNS, a.s., Ostrawa ◆ Skład komputerowy „Głos Ludu" Ostrawa ◆ Druk TIP - drukarnia periodyków Ostrawa, s. a. ◆ Rękopisów i zdjęć nie zamówionych redakcja nie zwraca, zastrzega sobie również prawo dokonywania skrótów, adiustacji, przeredagowywania tekstów i zmiany tytułów materiałów nie zamówionych. Nr indeksu 42501

CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

CZWARTEK 19 MARCA

TC 1:

5.00 Reportaże TV Ostrawa
5.35 Ten nasz charakter czeski
6.00 Studio 6
8.30 Studio reporterów
8.50 Co my NATO?
9.00 Wiadomości
9.05 Europa i my
9.20 W weekendowej TC
9.25 Hip, hap, hop (teleturniej)
10.00 „Wiadomości z Nowego Jorku" (s.)
10.45 Walizka (teleturniej)
11.35 „Kiedy dwoje pracuje tamże..." (s., 1/13)
12.00 Wiadomości
12.05 „Świat cudów" (s. dok.)
12.30 Powiązania
13.05 Lapidarium
13.20 Następnym razem u was...
14.00 „Grzeszni ludzie miasta praskiego" (s.)
14.55 „O Drżgreśli i Drżdukacie" (bajka)
15.55 Śpiewnik domowy
16.00 Wiadomości
16.05 Niechaj świat zawojują mali
16.15 „Mój przyjaciel delfin" (s.)
16.40 „Star Trek: Łódź kosmiczna Voyager I" (s.)
17.30 AZ-quiz (teleturniej)
17.55 Prognoza pogody
18.00 Report
18.15 Wieczorem na ekranie
18.20 Magazyn policyjny
18.25 Auto-moto rewia
18.55 Losowanie „10" szczęśliwych
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia, pogoda
19.50 Bramki, punkty, sekundy
20.00 „Detektyw Martin Tomsa" (s.)
21.15 Co znaczy „w domu"?
21.35 W weekendowej TC
21.40 Wiadomości
21.50 Co my NATO?
21.55 Salon czeski
22.30 „Zwyczajny prezydent" (film dok.)
23.25 Wiadomości
23.35 „Straszliwe opowieści" (s.)
0.25 Auto-moto rewia
0.55 „W ogniu" (s.)
1.45 „60"
2.50 Kto lubi śpiewać, na pokład (pr. muz.)
3.25 Trzymaj się!
3.50 Premiery teatralne etc.
4.00 Uniwersytet TV.

TC 2:

7.05 Wiadomości TVS
7.30 Panorama
8.45 Report
9.30 Studio 6
12.00 Euronews
12.35 „Drogi Tomie Mix" (kom. meksyk.)
14.05 Europa dziś
13.35 Uniwersytet TV
15.30 Teleskop
15.40 Trzymaj się!
16.00 Ego
16.20 Magazyn Ligi Mistrzów
17.20 „Generał diabła" (film niemiecki)
19.15 „Farmer" (dok.)
19.30 BonBon
19.50 Aerobik z Barą
19.55 Wieczorem na ekranie
20.00 „Dwudziesty wiek Adolfa Branalda" (dok.)
20.25 WfB Stuttgart - SK Slawia Praga (piłka nożna)
22.25 Czechosłowacki Tygodnik Filmowy
22.35 „Zwidy" (film irlandzko-USA)
0.15 „Niewyjaśnione zgony" (dok.)
1.15 O skarb Agnieszki Czeskiej (teleturniej)
1.55 Salon morawsko-śląski
2.25 Salon czeski.

NOVA:

6.00 Śniadanie z Novą, 8.30 „Pięciu złodziei i starsza pani" (kom. bryt.), 10.05 „Miłość może zabijać" (kom. USA), 11.35 Zaryzykuj! (teleturniej), 12.00 Karuzela (teleturniej), 12.40 „Dynastia" (s.), 13.30 „Tak płynie czas" (s.), 14.15 „Bulwar Pacific Drive" (s.), 14.45 „MacGyver" (s.), 15.40 „Melrose Place II" (s.), 16.40 „A" (talk show), 17.22 Właśnie teraz, 17.30 „Nowe przygody Robin Hooda" (s., 1/26), 18.20 Prognoza pogody, 18.25 Zaryzykuj! (teleturniej), 18.55 Karuzela (teleturniej), 19.25 Gumowiny, 19.30 DTV, 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 „JAG II" (s.), 20.50 „Akta X IV" (s.), 21.40 Właśnie dziś, 21.45 „Backtrack" (thriller USA), 23.28 Pogodynka, 23.30 „Żonaty z zobowiązaniami" (s.), 23.55 „A" (talk show), 0.30 „Kontratak" (s.).

PRIMA:

8.00 „Przygody jeżyka Sonika" (s. anim.), 8.30 „Alfred J. Kwak" (s. anim.), 9.00 Carusoshow, 9.55 Nikt nie jest doskonały, 11.00 Program dla pań, 11.35 „Cześć, wujku doktorze!" (s.), 12.25 Program dla pań, 12.55 „Właśnie teraz" (s.), 13.45 Program dla pań, 14.10 „Dziewczyny do pilnowania" (s.), 14.40 Program dla pań, 15.00 „Prawdziwe przygody Jonny'ego Questa" (s.), 15.25 „Zorro" (s.), 15.50 „Tarzan III" (s.), 16.15 S.O.S., 17.00 „Wielkie tajemnice i mity XX wieku" (s. dok.), 17.35 „Świat zwierząt" (s. dok.), 18.00 „Laurel i Hardy" (kom.), 18.10 „Żar nocy" (s.), 19.00 DTV, 19.30 „Sledge Hammer, policjant z o.o." (s.), 20.00 „Kopytem tu, kopytem tam" (film czeski), 22.10 „Stöckinger" (s.), 23.00 „Przeklęta kobieta" (s.), 23.55 „Wdowy I" (s.), 0.45 „Żar nocy" (s.).

PIĄTEK 20 MARCA

TC 1:

5.00 Powiązania
5.35 Czarne owce (publicyst.)
5.50 W weekendowej TC
6.00 Studio 6
8.30 Obiektyw
9.00 Wiadomości
9.05 Labirynt
9.25 Wiadomostki ze świata
9.35 AZ-quiz (teleturniej)
10.00 O skarb Agnieszki Czeskiej (teleturniej)
10.35 Następnym razem u was...
11.15 Arena
12.00 Wiadomości
12.05 Czarne owce (publicyst.)
12.20 Magazyn policyjny
12.40 O zdrowiu
12.55 Diabetes (o typach i odmianach cukrzycy)
13.00 Klub Seniora
13.30 Auto-moto sport
14.25 Aerobik z Barą
14.30 Aport (mag.)
15.10 Czułki
15.35 „Kiedy dwoje pracuje tamże..." (s.)
16.00 Wiadomości
16.05 My nie przegrywamy - Nagano 1998
16.35 „Doktor Quinn V" (s.)
17.20 Kinobox (mag.)
17.45 Policja RC
17.50 W weekendowej TC
17.55 Prognoza pogody
18.00 Report
18.15 Wieczorem na ekranie
18.20 „Wspólna rodzina" (dok.)
18.45 Nad listami telewidzów
18.55 Losowanie „10" szczęśliwych
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia, pogoda
19.50 Bramki, punkty, sekundy
20.00 Nie zastanawiaj się i kręć! (z domowej wideoteki)
20.25 „Doktor Quinn V" (s.)
21.15 „Mężczyzna z Londynu" (film czeski)
22.50 Wiadomości
23.05 „Kim jest Bourne?" (thriller USA)
0.35 Wiadomości
0.40 Z utworów wielkich mistrzów (muz.)
1.40 „Powrót do Edenu II" (s.)
2.40 „Star Trek: Nowa generacja" (s.)
3.30 „Star Trek: Nowa generacja" (s.)
4.15 Kinobox (mag.).

TC 2:

7.05 Wiadomości TVS
7.30 Panorama
8.00 Euronews
8.45 Report
9.30 Studio 6
12.00 Euronews
12.25 „Niewyjaśnione zgony" (dok.)
13.25 Reportaże TV Ostrawa
14.00 „Mój przyjaciel delfin" (s.)
14.25 „Powrót do Samotnej Gołębicy" (s.)
15.50 „Clive James: Pocztówka z Bombaju" (film dok.)
16.40 Aerobik z Barą
16.45 Play off - Staropramen ELH
19.50 Nowe książki
20.00 „Bigbeat" (s. dok.)
21.00 „21"
21.30 Jeszcze jestem tutaj (Josef Vohryzek)
22.00 Paszkwil
23.00 „Hale i Pace" (s.)
23.25 „Iwan Groźny" (film rosyjski, 2/2)
0.45 „21"
1.15 Wiadomości TVS
1.35 Z utworów wielkich mistrzów.

NOVA:

6.00 Śniadanie z Novą, 8.30 „JAG II" (s.), 9.20 „Akta X IV" (s.), 10.05 „Co będzie na kolację" (komedia USA), 11.30 Zaryzykuj! (teleturniej), 11.55 Karuzela (teleturniej), 12.25 „Dynastia" (s.), 13.15 „Tak płynie czas" (s.), 14.00 „Bulwar Pacific Drive" (s.), 14.25 „MacGyver" (s.), 15.20 „Melrose Place II" (s.), 16.20 Petra Drnowice - Boby Brno (ekstraliga piłki nożnej), 18.20 Prognoza pogody, 18.25 Zaryzykuj! (teleturniej), 18.55 Karuzela (teleturniej), 19.25 Gumowiny, 19.30 DTV, 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 Liga gagów (pr. rozryw.), 20.30 Rozjazdy dla gwiazd, 21.25 „Anioł uwodzi diabła" (komedia czeska), 23.10 Właśnie dziś, 23.13 Pogodynka, 23.15 Tabu, 24.00 „Historie z zaświatów" (s.), 0.20 „Dom demonów" (horror USA), 1.45 „Eden" (s. erot.).

PRIMA:

8.00 „Przygody jeżyka Sonika" (s. anim.), 8.30 „Alfred J. Kwak" (s. anim.), 9.00 „Po zwycięstwie" (film USA), 11.00 Program dla pań, 11.35 „Cześć, wujku lekarzu! I" (s.), 12.25 Program dla pań, 12.55 „Właśnie teraz" (s.), 13.45 Program dla pań, 14.10 „Dziewczyny do pilnowania" (s.), 14.40 Program dla pań, 15.00 „Prawdziwe przygody Jonny'ego Questa" (s.), 15.25 „Zorro" (s.), 15.50 „Tarzan III" (s.), 16.15 S.O.S., 17.10 „Wielkie tajemnice i mity XX wieku" (s. dok.), 17.35 „Świat zwierząt" (s. dok.), 18.00 „Laurel i Hardy" (groteski filmowe), 18.10 „Żar nocy" (s.), 19.00 DTV, 19.30 „Sledge Hammer, policjant z o.o." (s.), 20.00 „Jastrząb" (film bryt.), 21.35 „Firepower" (thriller USA), 23.20 „Strach" (s.), 0.15 „Żar nocy" (s.).

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

CZWARTEK 19 MARCA

■ PROGRAM 1:

6.00 Kawa czy herbata?
8.05 „Szalone dziewczyny"(s.)
8.30 Wiadomości, prognoza pogody
8.45 Mama i ja (dla mamy i trzylatka)
9.00 Słowa, słówka i półsłówka
9.30 Domowe przedszkole
9.55 Porozmawiajmy o dzieciach
10.00 „Cagney i Lacey" (s.)
10.50 Tańce polskie
11.10 Gotowanie na ekranie
11.20 Gorący wok Kena Homa
11.25 Nobel dla Polaka
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes
12.20 Magazyn Notowań
12.45 „Zdobywcy Karpat: Mariusz Zaruski" (film dok.)
13.10 „Czepiaki z lasów Amazonii" (s. dok.)
13.35 Przez lądy i morza: Wyspy towarzystwa
14.00 Agenda 21: Górskim szlakiem
14.30 Wiadomości
14.40 Ciuchcia
15.05 „Szczenięce lata Toma i Jerry'ego" (s. anim.)
15.35 Teatr jak życie (dla młodych widzów)
16.00 Sport i zabawa
16.15 „Moda na sukces" (s.)
16.40 Diariusz rządowy
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia? (quiz)
17.50 Kwadrans na kawę
18.05 Nobel dla Polaka - audiotele
18.20 Bezpieczniej
18.25 Credo (mag.)
18.50 Flesz: Wiadomości, prognoza pogody
19.00 Wieczorynka
19.20 Bezpieczniej
19.30 Wiadomości, sport, prognoza pogody
20.10 „Miasto na lazie" (s.)
21.00 W centrum uwagi
21.20 W interesie publicznym
22.00 „Irma" (film dok.)
22.30 Pegaz
23.00 Wiadomości, sport
23.10 „Oskarżeni" (film **fab.)**
0.30 Światła ramp, czyli rzecz o teatrze w Białymstoku
0.55 W rajskim ogrodzie: Kaktusy
1.10 Grajmy w szachy.

■ PROGRAM 2:

7.00 Studio sport
7.05 Dziennik krajowy
7.25 „Pielęgniarki" (s.)
7.50 Studio urody
8.00 Program lokalny
8.30 „W labiryncie" (s.)
9.00 Transmisja obrad Sejmu w przerwie ok.
13.00 Panorama
14.55 Akademia zdrowia Dwójki
15.05 Po rozum do głowy: Szkoła baletowa
15.30 „Bodzio mały helikopter" (s. anim.)
16.00 Panorama
16.10 Program ekumeniczny
16.30 5x5 - Wygrajmy razem (teleturniej)
17.00 Klub pana Rysia
17.30 Programy lokalne
18.00 Panorama
18.10 Programy lokalne
18.35 Jeden z dziesięciu (teleturniej)
19.05 Tele wizje kultury: Andy Warhol
19.25 „Syn swojej mamusi" (s.)
20.00 Linia specjalna audiotele
21.00 „Z archiwum X" (s.)
21.50 Sport telegram
22.00 Panorama
22.40 „M.A.S.H." (s.)
23.05 „Zagłada ludu, albo moja wątroba jest chora" (teatr).

■ TELE 3:

7.00 TV Polonia, **8.00** Dziś w Teletrójce, **8.30** „Maria Celeste" (telenowela), **9.15** Muzyczne promocje, **9.30** Poranek z TV Katowice, **10.30** „Historia miłości" (s.), **11.35** „Bank nie z tej ziemi" (s.), **12.35** „Pilocz z Big Sky" (s.), **13.20** Pryzmat (mag.), **13.50** „Serce Klarity" (s.), **14.20** Zgadula (teleturniej), **15.00** Aktualności, **15.10** „Człowiek z gór" (s. anim.), **15.35** „Były sobie Ameryki" (s. dok.), **16.00** „Znak orła" (s.), **16.30** Dziś w Teletrójce, **16.45** Magazyn budowlany, **17.10** Za rok też będzie zima, **17.30** „Kartka z podróży" (reportaż), **17.50** Portrety miast, **18.00** Panorama, **18.10** Aktualności, **18.30** „Historia miłości" (s.), **19.30** „Żółte piekło" (s. dok.), **20.00** „Frajerzy i bandyci" (film węgierski), **21.45** Dzień w regionie, **22.00** Aktualności, **22.30** „Bank nie z tej ziemi" (s.), **23.00** Persona, **23.30** Jazz w Teletrójce, **24.00** „Niezwykłe miejsca" (s. dok.), **0.30** TV Polonia.

■ POLSAT:

6.00 Poranek z Polsatem, **7.45** Polityczne graffiti, **7.55** Poranne informacje, **8.00** „Batman" (s. anim.), **8.30** „Żar tropików" (s.), **9.30** „Żar młodości" (s.), **10.30** „Drużyna A" (s.), **11.30** „Brygada Acapulco" (s.), **12.30** Miłość od pierwszego wejrzenia (pr. rozryw.), **13.00** Idź na całość (show), **14.00** Link Journal, **14.30** Drzewko szczęścia (teleturniej), **15.00** „Gdzie się podziała Carmen Sandiego?" (s. anim.), **15.30** Czas na naturę (mag.), **15.45** Wystarczy chcieć, **16.00** Informacje, **16.15** Piraci (gra-zabawa), **16.45** „Nieustraszony" (s.), **17.45** „Świat według Bundych" (s.), **18.15** „Szaleję za tobą" (s.), **18.45** Informacje, **19.00** Polityczne graffiti, **19.10** „Żar tropików" (s.), **20.05** „Zabójstwo w księżycowej poświacie" (film USA), **20.50** Losowanie Lotto, **21.55** „Kojak" (s.), **22.55** Wyniki Lotto, **23.00** Informacje i biznes informacje, **23.20** Polityczne graffiti, **23.30** TV biuro śledcze (mag.), **23.55** 4 x 4 (mag. motoryzacyjny), **0.30** Przytul mnie.

PIĄTEK 20 MARCA

■ PROGRAM 1:

6.00 Kawa czy herbata?
8.05 „Wszyscy kochają Raymonda" (s.)
8.30 Wiadomości, prognoza pogody
8.45 Mama i ja (dla mamy i trzylatka)
9.00 Rządy dzieci, czyli pajdokracja
9.30 Papierowy teatrzyk
9.45 Dzieci dzieciom
9.55 Gimnastyka buzi i języka
10.00 „Jalna" (s.)
10.50 Stawka większa niż szycie
11.10 Gitara basowa bez tajemnic
11.20 Dom pełen zwierząt
11.30 Kwadrans na kawę
11.45 Kwadrans z medycyną
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes
12.20 Magazyn Notowań
12.45 My, wy, oni: Spotkania z Unią Europejską
13.05 Fizjonomia kropli wody: Ryzyko kontrolowane
13.25 Szlachetne hobby: Modelarstwo kolejowe
13.35 Pogotowie twórczości: Mordercy pomysłów
13.55 Życie polityczne po komunizmie: spór o Polskę
14.30 Wiadomości
14.40 Dźwiękgora (teleturniej)
15.05 „Byle do dzwonka" (s.)
15.35 Superczytanie
15.50 Migawka
16.00 Sport i zabawa
16.15 „Moda na sukces" (s.)
16.40 Twarzą w twarz z Europą: Przyszłość Europy
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia (teleturniej)
17.50 Tata, a Marcin powiedział: Zawodówka
18.05 Randka w ciemno (quiz)
18.50 Flesz: Wiadomości, prognoza pogody
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości, sport, prognoza pogody
20.10 „Człowiek o twarzy Bogarta" (film USA)
22.00 W centrum uwagi
22.20 MdM
23.00 Wiadomości, sport
23.10 Nocne rozmowy
0.30 „Rozgrzeszenie" (film angielski).

■ PROGRAM 2:

7.00 Sport telegram
7.05 Dziennik krajowy
7.25 „Kocham Lucy" (s.)
7.50 Studio urody
8.00 Program lokalny
8.30 „W labiryncie" (s.)
9.00 Transmisja obrad Sejmu w przerwie ok.
13.00 Panorama
14.55 Akademia zdrowia Dwójki
15.05 Powitanie
15.10 „Babcia na jabłoni" (teatr dla dzieci)
15.40 Spotkanie z Tunezją
16.00 Panorama
16.10 Animals
16.35 5x5 - Wygrajmy razem (teleturniej)
17.05 Szalone liczby
17.30 Programy lokalne
18.00 Panorama
18.10 Programy lokalne
18.35 Magia liter (teleturniej)
19.05 „Złotopolscy" (s.)
19.30 „Syn swojej mamusi" (s.)
20.10 „Alternatywy 4" (s.)
21.05 Koncert finałowy przeglądu piosenki aktorskiej
22.00 Panorama
22.30 Sport telegram
22.40 „Wszystkie poranki świata" (film franc.)
0.30 Myslovitz.

■ TELE 3:

7.00 TV Polonia, **8.00** Dziś w Teletrójce, **8.30** „Świat przyrody" (s. dok.), **9.15** Muzyczne promocje, **9.30** Poranek z TV Katowice, **10.30** „Historia miłości" (s.), **11.35** „Namiętność" (telenowela), **12.05** „Frajerzy i bandyci" (film węgierski), **13.45** „Serce Klarity" (s.), **14.20** „Człowiek z gór" (s. anim.), **15.00** Aktualności, **15.10** „Bajkowe Trojaczki" (s. anim.), **15.35** W kosmosie i na Ziemi (pr. popularnonauk.), **16.00** „Bractwo letniej przygody" (s.), **16.30** Obserwatorium, **17.10** Nie tylko w szafie (mag.), **17.30** Studio pod bukiem (mag.), **17.50** Opolskie portrety miast, **18.00** Panorama, **18.10** Aktualności, **18.30** „Historia miłości" (s.), **19.30** „Opowieści znad rzeki" (s. dok.), **20.00** „Syn dobrej ziemi" (s.), **21.05** „Belcanto" (dok.), **21.45** Dzień w regionie, **22.00** Aktualności, **23.30** „Namiętność" (telenowela), **23.00** 100% live, **24.00** „Rozrywkowa dziewczyna" (kom. USA), **1.30** „Morskie wyzwania" (s. dok.), **2.00** TV Polonia.

■ POLSAT:

6.00 Poranek z Polsatem, **7.45** Polityczne graffiti, **7.55** Poranne informacje, **8.00** „Gdzie się podziała Carmen Sandiego?" (s. anim.), **8.30** „Żar tropików" (s.), **9.30** „Żar miłości" (s.), **10.30** „Nieustraszony" (s.), **11.30** „Mroczne niebo" (s.), **12.30** Dziewięciu wspaniałych, **13.00** Rykowisko, **13.30** Motowiadomości, **14.00** Bumerang (publicyst.), **14.30** Trzy kwadraty (gra-zabawa), **15.00** „Batman" (s. anim.), **15.30** Kuba zaprasza, **16.00** Informacje, **16.15** Hallo miliard (pr. rozryw.), **16.45** „Drużyna A" (s.), **17.45** „Świat według Bundych" (s.), **18.15** „Szaleję za tobą" (s.), **18.45** Informacje, **19.00** Polityczne graffiti, **19.10** „Żar tropików" (s.), **20.05** „Strażnik Teksasu" (s.), **20.50** Losowanie Lotto, **21.00** „Brygada Acapulco" (s.), **21.55** „Kojak" (s.), **22.55** Wyniki Lotto, **23.00** Informacje, **23.15** Polityczne graffiti, **23.30** Biznes tydzień, **23.45** „Spod ciemnej gwiazdy" (film USA), **1.35** Przytul mnie.

TRZYNIECCY HUTNICY ŁYKNĘLI „BECHERÓWKI" ● NICZYM NA HUŚTAWC

W play-offie ze Slavią

We wtorek dobiegła końca zasadnicza część rozgrywek o mistrzostwo ekstraligi hokeja. Ósmym uczestnikiem zmagań o tytuł są Pardubice. Zespół Trzyńca - aczkolwiek uporał się z beniaminkiem z Karlowych Warów i posiada lepszą różnicę bramek niż Witkowice (o jedną) - spadł z 2. na 3. miejsce, o czym zadecydował jego gorszy bilans wzajemnych spotkań z ostrawskim rywalem - 0:3, 4:2, 1:4 i 6:4 (bramki 11:13). Znaczy to, że hokeiści spod Jaworowego zmierzą się w ćwierćfinałach play-offu z szóstą Slavią Praga, która zdaniem trenerów HT jest dla nich bardziej wygodnym rywalem od Witkinowa.

■ **TRZYNIEC - K. WARY 7:6 (0:2, 5:3, 2:1).** Becherówka" już uratowana w ekstralidze, grała bez obciążeń, hutnicy natomiast... całkiem niefrasobliwie. We znaki dała im się nieobecność Kuntoła i Dani, jak i słaba forma niektórych obrońców... „Swego dnia" (w odróżnieniu od Hodáčka z KW) nie miał również bramkarz Biegl, który w 25. min. przy stanie 0:4 (!) ustąpił miejsca Lakosilowi. Dopiero potem trzyńczanie ocknęli się z letargu i „przełożyli" na wyższe obroty, odmieniając wynik w ciągu zaledwie 8 i pół minuty na swą korzyść: **28. Chlubna, 32. Lubina (obaj w przewadze liczebnej) 34. Kadéra, 37. Ujčík i Kadéra** - 5:4. Goście nie rezygnowali, wyrównując w 39. min. na 5:5, a po bramce **Krála (w 42. min.) na 6:6 (w 46.) - zawsze w przewadze. Huśtawkę zatrzymał ostatecznie Peterek**, który w 7. min. słabej III tercji ustalił wynik „dzikiego" meczu na 7:6 i to w osłabieniu. Gfegofek tym razem trafił tylko w słupek. Wyróżnili się skrzydłowi 3. napadu - Lubina i Kadéra oraz Chlubna. Widzów 4224; s. T. Svoboda.

Wsecin - Litwinów 4:2, Witkowice - Slavia 6:4, Pardubice- Pilzno 5:2, Jihlawa- Budziejowice 5:2 itd. Tabela po podstawowej części:

1. HC Petra Wsecin	52 72	181:116
2. HC Witkowice	52 69	174:142
3. HC Huta Trzyniec	**52 69**	**189:156**
4. HC Sparta Praga	52 64	[illegible]
5. HC Ceramika Pilzno	52 59	[illegible]
6. HC Slavia Praga	52 56	[illegible]
7. Chemopet. Litwinów	52 56	[illegible]
8. HC IPB Pardubice	52 52	[illegible]
9. HC Dukla Jihlawa	52 51	[illegible]
10. HC Cz. Budziejowice	52 48	[illegible]
11. HC ZPS Barum Zlin	52 48	[illegible]
12. HC Velvana Kladno	52 32	[illegible]
13. Becher. K. Wary	52 30	[illegible]
14. HC BT Opawa	52 22	[illegible]

Pierwsze ćwierćfinałowe mecze [illegible] (na 3 zwycięstwa) już **jutro o godz. 17** i w **dzielę:** Wsecin - Pardubice, Witkowice - Li[illegible]nów, Sparta - Pilzno i **Trzyniec - Slavia** [illegible] (poprzednio 3:7, 6:1, 3:1 i 5:5). (Opr. [illegible])

ORŁOWIANOM BRAKOWAŁO 1:56 MIN. DO DOGRYWC

O krok od sensacji...

● **KS KADAŃ - HC ORŁOWA 1:2 (0:1, 0:1, 1:0).** Po porażce 1:3 w pierwszym meczu nadbudówki II-ligowych drużyn hokejowych o awans do drugiej najwyższej klasy szanse orłowian w poniedziałkowym rewanżu były raczej niewielkie. Tymczasem zespół HCH, nie mając już nic do stracenia, zmobilizował resztki sił i długo „straszył" wysoko faworyzowanych gospodarzy wizją loteryjnej dogrywki. Brakowało do niej zaledwie 116 sekund i jednej bramki...

Orłowianie już w 3. min. objęli prowadzenie po celnym trafieniu **Hönscha.** Gospo[illegible] z upływem czasu zaczęli mocno naciskać, [illegible] kiedy na początku II tercji nie zdołali [illegible] kontować nawet okresu gry z przewagą [illegible] zawodników (5 na 3) i w momencie, gdy [illegible] kładnie w połowie meczu (30. minucie) pro[illegible] nie **Hönsch** podwyższył na 0:2 dla gości, [illegible] to węszyć sensację. W bramce HCH [illegible] wyczyniał znów **bramkarz Jurečka,** [illegible] wiający napastników Kadania o pulpitu[illegible] (Kto wie, czy w przyszłym sezonie [illegible] utrzymać tego golkipera w orłowskim [illegible]

Dramat osiągnął swój punkt kulmi[illegible] ny pod sam koniec meczu, kiedy to już [illegible] bardziej zarysowywała się możliwość [illegible] przedłużenia. Dopiero kiedy na zegarze [illegible] nym pojawił się czas 58:04 min., gospodarze [illegible] dania - **Gal** - jak przystało na kapitana [illegible] - strzelił orłowianom bramkę na wagę [illegible] Kadania do 2. rundy barażowej. 1500 [illegible] na trybunach (komplet!) nie posiadało się [illegible] szczęścia. Chwilę później nad wyraz obiektywni sędziowie - główny Arazim z Przybramu [illegible] liniowi Lokovský i Větrovský - odgwizdali [illegible] niec meczu, wyznaczając dla orłowian [illegible] cześnie końcem sezonu 1997-98. Zespół H[illegible] opuścił jednak rozgrywki z podniesioną [illegible] i może uznać ten sezon jako udany. Wszak [illegible] **sam udział w eliminacjach o I ligę był dla [illegible] łowian dużym sukcesem.**

Wyniki pozostałych spotkań ćwierćfi[illegible] łowych play-offu: Nowy Jiczyn - Benešov [illegible] i 4:2; Szumperk - Dzieczyn 4:1 i 2:2 oraz [illegible] da Bolesław - HC F-M 2:0 i 5:4. **II runda nadbudówki już jutro:** Kadań - N. Jiczyn i Mlada Bolesław - Szumperk. **Rewanże** - w niedzielę. (HK-[illegible])

DONIESIENIA Z TERENU

● **W ĆWIERĆFINAŁOWYCH MECZACH I ligi florbalu** Torpedo Hawierzów przegrało zgodnie z oczekiwaniami, ale dopiero po zaciętej walce, ze Spartą w Pradze 3:4 i 3:6, odpadając z dalszych rozgrywek. W półfinałach spotkają się: Sparta - SSK Witkowice i Strzeszowice - Mentos. (r)

● **W KOLEJNYCH ZAWODACH PUCHARU ŚWIATA** (Park World Tour) w parkowych biegach na orientację, tym razem w Pekinie, zajęła trzyńczanka **Janina Cieślar** 9., a następnie 4. miejsce (-1:10 min. do zwycięskiej Szwajcarki Meister). Po czterech biegach zajmuje nasza zawodniczka bardzo dobrą 7. lokatę

2 szczeble niżej

● **II LIGA TENISA STOŁOWEGO MĘŻCZYZN** (ostatnie spotkania): **HT Trzyniec - NH Ostrawa B 8:10** (punkty dla HT: Jurga, Martynek i Cieślar po 2, Drong i dwójka Jurga-Cieślar); **Trzyniec - Wracimów 10:2** (Urbańczyk 3,5, Martynek 2,5 Jurga i Cieślar po 2). **Mokre Lazce - Frysztak 10:6**(!) i **Wsecin 0:3; Opawa-** Wsecin 10:1 i Frysztak 4:10; **WB F-M B** - Wracimów 10:0 i NHO B 9:9; **Nerzedin -** Hluk 9:9 i Brzeclaw 9:9; **Tisznów** - Brzeclaw 9:9 i Hluk 9:9. **Końcowa tabela:**

1. KS Frysztak	22	57	207:113
2. TTC WB F-M B	22	57	204:119
3. Slezan Opawa	22	56	198:133
4. NH Ostrawa B	22	55	197:142
5. Sokół M. Lazce B	22	50	186:131
6. KS MEZ Wsecin	22	48	172:141
7. Bika Tisznów	22	43	165:174
8. Spartak Hluk	22	37	151:197
9. Lokom. Brzeclaw	22	37	147:194
10. KS HT Trzyniec	**22**	**33**	**136:203**
11. Sokół Nerzedin	22	30	118:207
12. Biocel Wracimów	22	25	88:215

Pierwsze 4 zespoły wchodzą bezpośrednio do zreorganizowanej I ligi; M. Lazce B walczyć będą o ten zaszczyt w turnieju eliminacyjnym 4 drużyn (awansują 3). **Trzyniec uratował się w II lidze** (przed rokiem był o 2 szczeble wyżej); natomiast do dywizji spada Wracimów, zaś jeśli M. Lazce B nie wejdą do I ligi - wówczas zdegradowany zostanie również Nerzedin. (JH)

▲ **12. SPORTKA:** 1, 2, 23, 25, 27, 38 (28).
II LOSOWANIE: 11, 14, 29, 33, 37, 39 (12). **SZANSA:** 055 278. (bez gwarancji)

DZIEĆMOROWICE BLIŻEJ CELU ● REWANŻ JÄKLA ● SKUTECZNY FINISZ RAPIDU

W ŚŻF już również wiosna

MISTRZOSTWA ŚLĄSKIEJ ŻUPY FUTBOLU wystartowały podczas ub. weekendu spotkaniami 1. kolejki wiosennej. Spośród drużyn naszego regionu dobre przygotowanie zademonstrował kandydujący do awansu przodownik z Dziećmorowic, zwyciężając na stadionie w Ostrawie-Poruble z 3. drużyną tabeli. W powiatowym derby drużyn, walczących o uratowanie skóry, karwiński Jäkl wziął rewanż na orłowskiej Slavii za jesienną porażkę 2:3, zaś Rapid Skrzeczoń uratował pod sam koniec meczu cenny punkt na boisku wyżej notowanego Fulneku.

Poruba - Dziećmorowice 1:2 (1:1). „Elektrycy" z dwoma nowymi twarzami - Cymorkiem z Wędryni i Šimurdą z B. Ostrawa, mieli w I połowie lekką przewagę; niemniej prowadzenie dla TCHAS-u uzyskał w 40. min. Gröff (głową). Tuż przed przerwą celnym lobem z 20-metrowego rzutu wolnego wyrównał Fábry (bramkarzowi piłka wypadła z rąk do siatki). W II połowie przewaga przyjezdnych była już wyraźna. W 63. min. Ochodek po rajdzie prawą stroną przebił się na pole karne gospodarzy i strzałem z ok. 11 m zapewnił gościom zasłużone zwycięstwo. Ostrawianie w tym czasie tylko 3 razy podeszli pod bramkę Serafina. ŻK 2 - 1; widzów 250; obiektywnie sędziował Krasula. (h)

Jäkl Karwina - Sl. Orłowa 1:0 (1:0). Oba zespoły walczyły na ciężkim, żużlowym boisku z dużym zaangażowaniem, lecz piłka toczyła się przeważnie w środku pola i gra była niezbyt widowiskowa - bez składnych akcji oraz szans. Jedyna bramka padła już w 12. min., kiedy to Věčorek (O) podał piłkę na polu karnym wprost na nogę... Sehnala (przyszedł do Raju z FC Karwina) i ten skrzętnie skorzystał z prezentu. W 25. min. jeszcze Szebesta (K) minimalnie spudłował. Orłowianie (bez filarów Kubila, Horzinki i Jordana) zagrali (zwłaszcza w II połowie) całkiem solidnie, starali się wyrównać, lecz brakowi nawet z kilku kroków nie trafił w światło bramki Kolatka. Z drugiej strony w 80. min. Sehnal trafił w prawy słupek bramki Rampáčka... Przyjezdni zgłaszali pretensje do sędziego Hofavki z Hawierzowa. żółte kartki: 6 - 0; widzów 100. (p-k)

Fulnek - Skrzeczoń 2:2 (0:0). Goście mieli w ciągu całego meczu więcej z gry. Na początku II połowy wyróżnił się ich bramkarz Pačák, lecz w 60. i 70. min. nie był on w stanie naprawić grubych błędów swych obrońców i było 2:0 (Šesták 2). Finisz Rapidu był jednak piorunujący: [illegible] min. Martinik 2:1 (z rzutu karnego za jego sfaulowanie), 88.- Majkut strzałem z 16 m 2:2. W 250; s. Hadaščok. (k)

Krawarze - Szczepankowice 3:0. Wigancie - Frydlant 3:1 itd. **Po 16. kol.:** 1. Dziećmorowice 40 pkt., 2. Krawarze 37, 3. Poruba 31... 12. Kr. Pole (13) 15, 13. Jäkl (14) i 14. Orłowa (12)- po 14 p., 15. Skrzeczoń 11, 16. Frydlant 7 pkt. **W sobotę** m. in. mecz na szczycie: **Dziećmorowice - Krawarze.** (Opr. [illegible])

◆ **SPARRINGI PIŁKARSKIE: Pietwałd - SKF Hawierzów 4:0 (1:0).** Bramki: Kosiba 2, Szlauer i Famfulik. **Darków - Stonawa 3:3 (1:1)!** Wojaczek 2, Gajda - Trlik, Brzezina, Sibica - **F. Dąbrowa 1:2 (0:1).** Konečný - Wiszna, Palan. **Sucha G. - Stonawa 0:2.** Kobza i Brzezina). **Lig. jun. B. Ostrawa - L. Piotrowice 4:[illegible]** [illegible]

◆ **ZT KS OLDRZYCHOWICE: Nydek - Wędrynia 3:2** (Cieślar 2, Kantor - Broda). **Oldrzychowice - Milików 2:2** (Robert Maurita, Novotný - Kantor, P. Cykan) **Po 4. rundach:** 1. Jabłonków 12 pkt. (15:0), 2. Oldrzychowice 10 p. (11:6), 3. Nydek 6 (5:8), 4. Wędrynia 3 (9:9), 5. Niebory 3 (6:10) i 6. Milików 1 pkt. (4:18). W sobotę ostatnia kolejka, a m. in. decydujący mecz Oldrzychowice - Jabłonków (godz. 9). (T)